

Malan uwalnia członków V kolumny

Z Pretorii donoszą, że nowy rząd nacjonalistyczny południowej Afryki — Malana — postanowił zwolnić niezłocznie 5 więźniów politycznych, skazanych za zdradę i sabotaż. Wśród więźniów objętych tym nagłym aktem łaski znajduje się Sydney Robey Liebrandt, który w roku 1947 został skazany na śmierć przez trybunał nadzwyczajny, udowodniono mu bowiem, że w czasie wojny przybył niemiecką łodzią podwodną z Niemiec do południowo-zachodniej Afryki. Następnie wyrok śmierci zamieniono mu na dożywotnie więzienie. (PAP)

Min. spraw. Swart, komentując decyzję nowego rządu oświadczył, iż ma ona na celu „polepszenie losu obywateli Unii, wyczerpanych przeżyciami wojennymi i wykończonych wszelkimi zawiściami i nieporozumieniami”. Jak dotychczas, „wspaniałomyślność” rządu Malana ogranicza się wyłącznie do nazistów. (API)

Zawiniła mina magnetyczna

130 śmiertelnych ofiar w katastrofie duńskiego statku

Koło zatoki Malborg, najechał na minę magnetyczną i wyleciał w powietrze duński statek pasażerski „Kjoebenhaven”. Według dotychczasowych oficjalnych obliczeń spośród 400 pasażerów zginęło 130, wydobyto jednak na razie zaledwie zwłoki 13 ofiar. Uratowało się na pewno 261 osób. Wielu rozbitków zostało jednak poważnie rannych.

Akcji ratunkowej przyglądały się w napięciu tłumy stojące na bulwarach nadbrzeżnych. Nurkowie donieśli o strasznych scenach jakie zobaczyli pod

7 punktów londyńskiego Monachium

Niemcy zachodnie kolonią USA

MIN. BIDAULT przyznaje się do porażki

Wczoraj francuskie Zgromadzenie Narodowe wznowiło debatę nad uchwałami londyńskimi. Głos zabrał deputowany Pierre Cot, były minister lotnictwa. Poddał on uchwały londyńskie surowej krytyce. „Nasi aliansi zachodni powinni zrozumieć, że należy czynić pewną różnicę między ofiarami i

Z początkiem przyszłego tygodnia odbędzie się we Frankfurcie konferencja gubernatorów angloamerykańskich w Niemczech generała Robertsona i gen. Clay'a z wszystkimi premierami Bizonii na temat przyszłych zmian politycznych w Niemczech. Kolonia polityczne podnoszą, że konferencja ta dotyczyć będzie sprawy powołania do życia w zachodnich Niemczech parlamentu ustawodawczego.

katami — powiedział deput. Cot. — Jeżeli powiemy „tak” będziemy mieli łatwiejsze stosunki z Wielką Brytanią i Ameryką w ciągu nadchodzących tygodni, ale nasze trudności wzrosną na dalszą metę”.

Plany stworzenia państwa zachodnich Niemiec spotykają się szczególnie w strefie radzieckiej z ostrą krytyką. Plan zamienienia Bizonii na kolonię amerykańską, eksploatowaną przez wielki kapitał nie wzbudza jednak entuzjazmu również w opinii Niemiec zachodnich, które stały się przedmiotem handlu imperialistów anglosaskich. W prasie w miarę ujawniania kulisów polityki anglosaskiej podnoszą się coraz częściej głosy ostrej krytyki.

Dziennik berliński „Neues Deutschland” wlicza 7 zasadniczych punktów, które stały się celem dążeń anglo-amerykańskich okupantów i ukrytych między wierszami komunikatu urzędowego z zaleceniami konferencji londyńskiej. Są to:

1. Niemcy zostaną rozbitłe na 2 zasadnicze części z Niemcami Zachodnimi, podzielonymi na 12 odrębnych krajów, na czele;

2. Zagłębie Rury ma być wyodrębnione z Niemiec i umiędzynarodowione, w rzeczywistości stać się ma amerykańską kolonią, jako główne źródło dechodów kapitalistów amerykańskich;

3. okupacja potrwać ma do 1973 roku, przy czym w zasadzie podział na 3 dotychczasowe strefy okupacyjne byłby nadal utrzymany. Po 25 latach okupacji faktycznej zagłębie przemysłowe otrzymać ma nadal specjalne nadzorcze organy kontrolne;

4. przeprowadzenie poprawek granicznych i zmian terytorialnych na granicy zachodnich Niemiec na rzecz Francji, Luksemburga, Belgii i Holandii w celach utworzenia anglo-amerykańskich punktów strategicznych w Europie;

5. wprowadzenie reformy walutowej i tzw. dolara okupacyjnego w miejsce dotychczasowej marki niemieckiej dla całkowitej likwidacji niemieckiej konkurencji gospodarczej;

6. pod egidą opanowanych psychozą wojenną amerykańskich kapitalistów i monopolistów powstać ma ognisko faszystowskich zbrodniarzy, oraz

7. Niemcy mają być ujarzmione i zepchnięte do roli niewolników kolonialnych lub najemników.

Pismo żąda od całego narodu niemieckiego, by w żadnym wypadku nie przykładł ręki do tych haniebnych zamiarów i prowadził wyteżoną walkę na rzecz pokoju, domagając się traktatu pokojowego z okupantami i wycofania wojsk okupacyjnych z Niemiec. (ZAP)

Francuskie Zgromadzenie Narodowe kontynuuje debatę nad zaleceniami

konferencji londyńskiej, w sprawie Niemiec. Minister spraw zagranicznych Bidault przyznał, że Francuzi poczynili koncesje w Londynie. Zdaniem jego, w sytuacji w której znajduje się Francja wobec swoich kontrahentów nie można było osiągnąć lepszych rezultatów.

Anglia obawia się „aktu rozpaczny”

Korespondent Reutera w Paryżu stwierdza, że wśród obserwatorów parlamentarnych panują większe niż dotychczas wątpliwości, czy rząd uzyska chociażby nieznacznie większość w głosowaniu nad przyjęciem zaleceń londyńskich.

Korespondenci prasowi w Londynie oświadczają, że wyniki debaty Zgromadzenia Narodowego w Paryżu są oczekiwane z niepokojem w stolicy Wielkiej Brytanii. Przyczyną tych obaw jest fakt, że Francja zrozumiałszy swą bezsilność wobec Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii może zdobyć się „na akt rozpaczny”. (API)

Przeszło 2 miliony Włochów bez pracy

Komitet naczelny włoskiej Generalnej Konfederacji pracy oblicza ilość bezrobotnych we Włoszech na 2 mil. 390 tysięcy. Komitet domaga się od rządu wydania zarządzeń, które mogłyby złagodzić bezrobocie. (PAP)

Truman usprawiedliwia się i powtarza stare argumenty

Prezydent Truman wygłosił na uniwersytecie w Berkeley przemówienie polityczne na temat obecnej sytuacji międzynarodowej.

Truman poświęcił dużą część swego przemówienia usprawiedliwieniu Stanów Zjednoczonych z odrzucenia propozycji radzieckiej o rozpoczęcie rokowań w sprawie usunięcia różnic istniejących między obu narodami. Truman powtórzył swe zwykłe argumenty o woli pokoju ze strony Stanów Zjednoczonych, i starał się obarczyć winą za obecną naprężoną sytuację międzynarodową ZSRR.

Mówiąc na temat Grecji prezydent oświadczył, że sprawa jest zupełnie

Nieudane zabiegi Anglosasów

„BLOK SKANDYNAWSKI”

„Krasnaja Zwiezda” podaje, że koła amerykańskie wywierają presję na Szwecję, Norwegię i Danię, usiłując skłonić kraje skandynawskie do zawarcia bloku wojskowego. Blok skandynawski, podobnie jak blok zachodni, miał znajdować się pod patronatem Stanów Zjednoczonych.

Poszczególne kraje skandynawskie zajęły jednak rozmaite stanowiska. Szwedzi wypowiedzieli się za utworzeniem samodzielnego bloku skandynawskiego, bez włączenia go do bloku zachodniego. Stanowisko Szwedów poparł Duńczyk, natomiast Norwegowie wypowiedzieli się za przyłączeniem krajów skandynawskich do bloku zachodniego.

Wielka Brytania otwarcie interweniowała ostatnio, pragnąc przeferować tezę norweska. Rząd brytyjski wysunął pod adresem Sztokholmu postulat porzucenia polityki neutralności. Jednocześnie wezwał Bevin ambasadora Szwecji, Norwegii i Danii, usiłując uzgodnić sprawę przystąpienia tych krajów do bloku zachodniego. (PAP)

POLSKA i FINLANDIA rozszerzą wymianę towarową

W dniu 11 bm. wyjechała do Helsinek polska delegacja handlowa pod przewodnictwem dyrektora departamentu min. przemysłu i handlu dr. Stanisława Galla.

W skład delegacji wchodzi: zastępca dyrektora departamentu traktatowego w Min. Przem. i Handlu dr. Bronisław Kowalski, przedstawiciele Ministerstwa Skarbu i Narodowego Banku Polskiego oraz eksperci zainteresowanych przemysłów.

Tematem rokowań będą sprawy związane z rozszerzeniem dotychczasowych stosunków handlowych polsko-fińskich. (PAP)

Bułgaria pragnie naprawy stosunków z Turcją i Grecją

PRZEMAWIAJĄC NA POSIEDZENIU ZGROMADZENIA NARODOWEGO W ZWIĄZKU Z RATYFIKACJĄ UKŁADU PRZYJAŹNI MIĘDZY POLSKĄ A BUŁGARIĄ, WICEPREMIER I MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH KOLAROW, PORUSZYŁ SPRAWĘ STOSUNKÓW BUŁGARII Z TURCJĄ I GRECJĄ.

Rząd nasz — oświadczył wicepremier — szczerze dąży do współpracy ze wszystkimi narodami opartej na równouprawnieniu oraz wzajemnym poszanowaniu niepodległości narodowej i suwerenności państwowej. Niestety dążenie naszego rządu do utrzymania stosunków dobrego sąsiedztwa z Turcją, nie spotkało się dotychczas z wzajemnością.

Następnie mówca wyraził ubolewanie z powodu tego, że dotychczas nie dało się przywrócić stosunków dyplomatycznych między Bułgarią a Grecją. Główną przyczyną tego stanu rzeczy — podkreślił wicepremier Kolarow — jest fakt, że rząd ateński nie chce wyrzec się swych zaborczych celów w stosunku do Bułgarii. Drugą przyczyną i nieist-

nięciem stosunków dyplomatycznych między Grecją i Bułgarią, są nieprzerwane prowokacje i systematyczne naruszanie integralności terytorium bułgarskiego ze strony Grecji. Wszystko to wywołuje niepokój narodu bułgarskiego, tym bardziej, że Grecja utrzymuje w pogotowiu bojowym wojska wciąż uzbrojone z pomocą cudzoziemców, podczas gdy Bułgaria zdembolizowała swą armię i zredukowała jej stan liczebny do granic przewidzianym traktatem pokojowym. (PAP)

Słowacka Rada podała się do dymisji

W związku z uprawomocnieniem się nowej konstytucji Republiki Czechosłowackiej, słowacka Rada Powierników podała się do dymisji, umożliwiając tym samym utworzenie nowej Rady na zasadach konstytucyjnych. Słowacka Rada Powierników z siedzibą w Bratysławie była rządem autonomicznym Słowacji. Przewodniczącym słowackiej Rady Narodowej jest znany przywódca słowackiego ruchu oporu Karol Szmídka a przewodniczącym Rady Powierników dr Husák. W praktycznych kołach politycznych przewiduje się, że dr Husák zostanie wicepremierem w nowym gabinecie czeskosłowackim, który ukonstytuuje się w pierwszych dniach przyszłego tygodnia.

BELGIA zagrożona stonką

Belgie nawiedziła w ostatnich dniach katastrofalna plaga stonki ziemniaczanej. Ponieważ każdy przypływ morza wyrzuca miliony tych owadów na wybrzeże, władze belgijskie wysłały specjalne oddziały wojska, młodzieży szkolnej i robotników, którzy walczą bardzo dzielnie z tą plagą. (P. R.)

Rok 1949 będzie rokiem pełnego planowania gospodarczego

Komitet ekonomiczny Rady Ministrów na posiedzeniu w dniu 11 bm. powołał uchwałę w sprawie wytycznych narodowego planu gospodarczego na rok 1949 i w sprawie szczegółowego planu wytwórczości przemysłowej na rok 1948.

Komitet Ekonomiczny zatwierdził plany zaopatrzenia na 3 kwartał br. w węgiel i brykiety, koks, asfalt, parafinę, białe cynkowe, żarówki, linki miedziane i druty oraz w artykuły chem.

W dalszym toku obrad Komitet uchwalił projekt dekretu nowelizującego przedwojenne rozporządzenie prezydenta R. P. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”. Projekt dekretu przewiduje zasadniczą reorganizację PKP i utworzenie dyrekcji generalnej PKP

W czasie obrad konferencji regionalnej CUP w Sopocie, dyrektor Departamentu koordynacji CUP p. Bronisław Minc, wygłosił referat, na temat zadań narodowego planu gospodarczego na rok 1949.

W roku 1949 nastąpi rozszerzenie planowania na usługi socjalne i kulturalne. W przemyśle państwowym nastąpi pogłębienie planowania technicznego, zostanie stworzony plan, zniżenia kosztów własnych, a plany produkcji przemysłowej połączą się organicznie z planami kosztów własnych i finansowymi

Koniecznością jest również rozwój państwowego planowania pośredniego w dziedzinie przemysłu prywatnego i rzemiosła. Stoi przed nami zadanie ułożenia takich wytycznych rozwoju prywatnego przemysłu i rzemiosła, które zapewnią rozwój działów pożytecznych dla gospodarki narodowej i wzrost kontroli państwowej. (PAP)

Sport z ostatniej chwili

Praga — Śląsk 3:2

Rozegrany w dniu wczorajszym w Katowicach międzynarodowy mecz piłkarski reprezentacji Śląska i Pragi czeskiej — zakończył się nieznacznie zwycięstwem Czechów w stosunku 3:2.

Reprezentacja Poznania-Warta 6:10

Mecz bokserski powyższych zespołów zakończył się zwycięstwem drużyny Warty nad reprezentacją Poznania w stosunku 10:6. Niemalą sensacją był remis mistrza Polski Kaspereczaka z Liedkiem (Warta).

W skrócie

LOTNICY AMERYKAŃSCY w czasie ćwiczeń u wybrzeży Korei zrzucili prawdziwe bomby, zatapiając 11 koreańskich łodzi rybackich, 5 rybaków zginęło, zaś 10 odniosło ciężkie rany.

WĘGIERSKA RADA MINISTRÓW zatwierdziła przedstawiony przez ministra oświaty i wyznań religijnych projekt ustawy, o przejęciu przez administrację państwową wszystkich szkół, z wyjątkiem seminariów duchownych.

STANY ZJEDNOCZONE zgodziły się oddać do dyspozycji hr Bernadotte 3 statki oraz 3 samoloty dla kontrolowania rozejmu w Palestynie.

W PRADZE odbyło się pierwsze posiedzenie polsko-czechosłowackiej Komisji dla współpracy w dziedzinie planowania gospodarczego i statystyki.

RADZIECKO-HOLENDRSKI układ handlowy parafowany został w dniu wczorajszym w wyniku rokowań, które toczyły się przez 2 miesiące między rządem radzieckim i delegacją hollenderską.

SAD WOJSKOWY w Salonikach skazał na śmierć 12 osób, w tym 6 kobiet za udzielanie pomocy powstańcom.

W ANGLII w pobliżu lotniska Ronaldshay (Isle of Man) rozbił się pospieszony samolot brytyjski, 5 pasażerów zginęło, 2 uratowało się. Pilota dotychczas nie odnaleziono.

Erich DANIEL

mogileński „kreisleiter”
skazany na 15 lat więzienia

Orzeczeniem Sądu były starosta i „kreisleiter” powiatu mogileńskiego, Erich Daniel skazany został za zbrodnie z art. 2 i 4 dekr. o zbrodniarzach faszystowsko-hitlerowskich na łączną karę 15 lat więzienia z zaliczeniem dotychczasowego aresztu od 10. 1. 1947 r., pozbawieniem praw obywatelskich i honorowych na okres 5 lat oraz konfiskatę mienia.

Na popołudniowej sesji trzeciego dnia procesu przeciwko b. staroście i „kreisleiterowi” mogileńskiemu Erichowi Danielowi oraz w ciągu czwartego dnia procesu Sąd przesłuchał pozostałych świadków, a m. in. Jana Wietrzykowskiego z Mogilna, Józefa Kantorowskiego, Teodora Mansa i Antoniego Czerwińskiego z Grabowa, Franciszka Floetera z Gębic, Stanisława Bukowskiego i Sylwestra Andrzejewskiego z Mogilna oraz Leona Ornatka ze Strzelna. Na polecenie Sądu w piątek przed południem zostali aresztowani na sali rozpraw świadkowie Kantorowski z Grabowa i Barczak z Mogilna za złożenie fałszywych zeznań. Oświadczyli oni jakoby oskarżony Daniel w styczniu 1940 roku miał brać udział w egzekucji dwóch Polaków nad jeziorem trzemeszańskim, a nawet pomagać przy zakopywaniu zwłok.

W piątek punktualnie o godzinie 16 przewodniczący Sądu udzielił głosu prokuratorowi, który w dłuższym przemówieniu naświetlił zbrodniczą działalność oskarżonego. Kończąc swe przemówienie oskarżył publicznie wnioś o zastosowanie dla Daniela najwyższego wymiaru kary przewidzianego w dekreście o zbrodniarzach hitlerowsko-faszystowskich.

Po przemówieniach obrońców, udzielono głosu Danielowi, który w ostatnim słowie okazał skrucie i dziękował Trybunałowi za obiektywizm wykazany w ciągu czterech dni rozprawy, prosząc o łagodny wymiar kary, a przede wszystkim tylko o terminowe pozbowienie go wolności.

Wyrok w procesie mogileńskim został ogłoszony w dniu wczorajszym punktualnie o godzinie 11, w szczernej wypełnionej publicznością sali hotelu „Wolność”.

Rozszerzenie zasięgu Państwowego Teatru Polskiego w Poznaniu

W celu usprawnienia zawodowej obsługi teatralnej na terenie województwa poznańskiego oraz w celu podniesienia poziomu artystycznego przedstawień Minister Kultury i Sztuki zarządził: Państwowy Teatr Polski w Poznaniu przejąć z dniem 1 września 1948 r. w zakres swej działalności organizowanie obsługi zawodowo-teatralnej, wykonywanej obecnie przez Miejski Teatr w Gorzowie. W związku z tym Teatr ten przechodzi w stan likwidacji z dniem 31 sierpnia 1948 r.

Zasadniczą wytyczną przy organizowaniu przez Państwowy Teatr Polski w Poznaniu obsługi teatralnej na rozszerzonym terenie działania jest utrzymanie i stopniowy wzrost tej ilości widzów teatralnych, jaką zdobył Miejski Teatr w Gorzowie, zarówno w stałej swej siedzibie, jak i dzięki wyjazdom w teren Ziemi Lubuskiej. W tym celu Państwowy Teatr Polski w Poznaniu zorganizuje grupę wyjazdową z bazą wypadową w Gorzowie pod nazwą

14 chłopów ofiarą wybuchu min

W wielu częściach kraju akcja rozminowania została już dawno zakończona. Mimo to zeszłą dochożą jeszcze wieści o tragicznych wypadkach powodowanych wybuchami niewykrytych min.

Na samych tylko terenach przyczółkowych w Praszynkiem i Makowskiem, padło ofiarą min w czasie akcji siewnej 14 chłopów. Okazuje się, że chodzi tu przede wszystkim o miny szklane, trudne do wykrycia przez saperów, oraz o te, które tkwią głęboko w ziemi.

Przez długie lata będzie w Polsce zbierała wojna obfite plony.

Zniesienie reglamentacji artykułów chemicznych

Stały wzrost produkcji państwowego przemysłu chemicznego pozwala na systematyczne ograniczanie listy artykułów podlegających reglamentacji. W okresie początkowym reglamentowano 124 artykuły. Obecnie liczba ta zmniejszyła się o 46 pozycji. Zniesiono ograniczenia sprzedaży farb i lakierów, skórkomy, wapna chlorowanego, bieli cynkowej, acetyleny, palników i zaworów do cięcia i spawania, boraksu, siarki, szkła wodnego-sodowego, barwników, kwasu mlekowego, kwasu mrówkowego, benzolu 90%, dętek i opon rowerowych, nici gumowych, żelatyny technicznej itd. W III kwartale br. przewiduje się dalsze ograniczenie reglamentacji.

Dwa i pół miliona zebrano w Wielkopolsce na Dom Jedności Robotniczej

W czasie 1-majowej zbiórki na fundusz budowy Domu Zjednoczonej Partii Robotniczej, jaka odbywała się na terenie wszystkich miast Wielkopolski, zebrano ogółem 2 652 588 zł. Wielkopolska zajęła w ten sposób drugie miejsce wśród wszystkich województw.

W Poznaniu społeczeństwo ofiarowało do puszek kwestarskich 386 tys. zł. Na drugim miejscu znajduje się Wolsztyn z kwotą 121 tys. zł, a dalej Krotoszyn — 108 tys., Konin — 105 tys. i Kościan — 104 tys. zł. Ogółem ofiary złożyło 800 tys. osób. (1)

W czasie ogłaszania wyroku Daniel był wyraźnie podenerwowany i trupo blady, jednak całą siłą woli panował nad sobą. Po zakomunikowaniu przez tłumacza decyzji Sądu, Daniel przyjął wyrok z zupełnym spokojem, oddając w stronę stołu sędziowskiego kilkakrotnie głęboki ukłon. (Kc)

Matkom odbierała niemowlęta i odsyłała na spalenie dziś sama doczekała się kary śmierci

W Sądzie Okręgowym w Lublinie toczył się proces przeciw Elzie Erlich, komendantce oddziału kobiecego w obozie koncentracyjnym na Majdanku. Rozprawie przewodniczył sędzia Czerniak, oskarżał prokurator Rutoński.

Oskarżona Elza Erlich rozpoczęła służbę w obozach koncentracyjnych w 1940 roku, przechodząc przeszkolenie w obozie kobiecym w Ravensbrück. Stanowisko w obozie koncentracyjnym na Majdanku objęła w 1942 r. Kwalifikacje jej były wysoko cenione przez władze obozu zagłady. Elza Erlich przeprowadzała wielogodzinne apele, karała więzione kobiety. Biła je pejcem po twarzy, nie zezwalała na leczenie oraz przeprowadzała oświadczenia selekcyjne kierując więźniarki do komór gazowych. Morderczynie przeprowadzała również selekcje świeżo przybyłych do obozu kobiet, odbierając im niemowlęta i starsze dzieci, które kierowano do specjalnego krematorium. Zeznania świadków potwierdzające bestialskie zbrodnie oskarżonej, wzbudziły w Elzie Erlich zaniepokojenie: nie spodziewała się

ona, iż mimo przeżytych w obozie tortur może wystąpić jeszcze tylu świadków.

Po przesłuchaniu 22 świadków — kobiet więźniarek z obozu zagłady i stwierdzeniu niezbitych dowodów winy oskarżonej, sąd skazał ją na karę śmierci, konfiskatę mienia i pozbawienie praw. (PAP)

Na 5 lat więzienia skazany został defraudant Kęszycki

Swego czasu donosiliśmy o dokonaniu defraudacji sumy 860 000 zł na szkodę Zjednoczenia Przemysłu Ziemi-poznańskiego w Poznaniu, przez 39-let-

niego Maksymiliana Kęszyckiego, zam. przy ul. Działyńskich 2. W dniu wczorajszym Kęszycki stanął przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, który rozpatrywał sprawę w trybie doraźnym.

W toku przewodu sądowego Kęszycki przyznał się do popełnienia przestępstwa wyjaśniając, że podjął bezprawnie z konta Zjednoczenia w Banku Rolnym w Olsztynie wymienioną sumę, którą następnie w części wydatkował na własne potrzeby. Kupił on sobie m. in. 2 garnitury, jesionkę, 2 pary butów, zegarek itp. a większą część wypożyzył. Sumę zdefraudowaną zamierzał zwrócić po uzyskaniu pieniędzy ze sprzedaży mieszkania jakie posiadał w Warszawie.

Sąd doraźny ocenił jednak jego postępowanie, zmierzające do osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie, surowo i skazał go na karę 5 lat więzienia z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 3 lata. (1c)

Świat preczenia rolę energii atomowej

Wybitny specjalista w dziedzinie energii atomowej dr Robert Millikan wyraził wczoraj wątpliwość, czy energia atomowa istotnie będzie miała tak wielkie znaczenie praktyczne, jakie się jej przypisuje. Millikan oświadczył, że jego zdaniem energia wywołana przez rozbięcie atomu nigdy nie będzie mogła konkurować z innymi rodzajami energii w zastosowaniu praktycznym, a przede wszystkim z elektrycznością. „Moim zdaniem — powiedział dr Millikan — w ogóle nigdy nie nastąpi wiek atomowy. Pomimo przewidywań jakimi szafuje się obecnie w tak nierozsądny sposób, uważam, że nie powinno się przeceniać energii atomowej”. (API)

Sowieckie samoloty o napędzie odrzutowym lepsze od anglosaskich

Wczorajszy „Daily Mail” zamieścił na pierwszej stronie artykuł swego korespondenta, lotn. Courtenaya, który stwierdza, że lotnictwo sowieckie posiada nowe typy samolotów o napędzie odrzutowym. Lotnictwo to — zdaniem korespondenta — dysponuje kilkuset samolotami tego typu, a badania uczony radzieckich w tej dziedzinie doprowadziły do rewelacyjnych wyników, przewyższających amerykańskie i angielskie. (API)

SIWIZNE PRZEDWCZESNĄ usuwa łatwo i pewnie

zatifierz. przez Min. Zdrowia

ODSIWIACZ HENNINA

Sprzedaj w drogeriach i perfumeriach Wyrób: Labor. „Lanovit”, Warszawa, Marszałkowska 72

Z bliska i z daleka

CIEKAWY WYNAŁAZEK W DZIEDZINIE MEYNAŃSTWA Nowego ważnego wynalazku w dziedzinie urządzeń młynarskich dokonał mieszkaniec powiatu łanuckiego — Józef Wąsowicz. Wynalazek polega na ulepszeniu normalnych walców młynarskich i umożliwia przemiał 40—45 kg zboża na 1 cm walca, podczas gdy dotychczas zdolność przemalowa wynosi 20—30 kg. Wynalazek nie wymaga żadnych większych inwestycji i amortyzuje się w przeciągu 170 dni pracy. (m)

NAJMNIEJSZY TRAKTOR ŚWIATA 20 razy mniejszy od zwyczajnego traktora jest skonstruowany w ZSRR traktor miniaturowy, przeznaczony dla robót polnych na niewielkich obszarach i w ogrodach. Znajdzie on wielkie zastosowanie przede wszystkim w warzywniakach i przy uprawie winnic i plantacji herbarcnych. Uprawnienie 1 ha wymaga 1,5 l benzyny. Traktor pracuje z szybkością 2,5—4,5 km na godzinę i w ciągu jednego dnia uprawić może do 4 ha ziemi. (m)

Kandydature prem. Gottwalda poprze cały naród

„Prawda” w korespondencji z Pragi stwierdza, że wysunięcie kandydatury premiera Gottwalda na stanowisko prezydenta Czechosłowacji, spotkało się z aprobatą najszerszych kół społeczeństwa tego kraju. Należy podkreślić pisze dziennik, że prezydent republiki odgrywa szczególną rolę w życiu

państwa czechosłowackiego. Jest on głównodowodzącym sił zbrojnych, kieruje polityką zagraniczną rządu i dysponuje szerokimi uprawnieniami przy rozstrzygnięciu szeregu innych zagadnień państwowych. Postać prezydenta powinna skupiać wokół siebie wszystkie twórcze siły w kraju. (PAP)

Prawo do zdrowia i radości posiada również dziecko chłopkie

Pod opieką Chłopskiego Tow. Przejściół Dzieci znajduje się obecnie ponad 123 000 dzieci wiejskich, z czego większość to dzieci chore, niedożywione, sieroty i kaleki.

Z ilości tej poddano już badaniom lekarskim 27 972, prześwietlonych zostało 2 754, a skierowanie do sanatoriów, prewentiów i na kurację zagraniczną otrzymało 2 281 dzieci. Prócz tego rozprawdano 7 tys. kg tranu i rozdano 1 020 wyprawek niemowlęcych. Dla dzieci zagrożonych gruźlicą uruchomiono własne prewentorium w Rabce.

Na okres letni Ch. T. P. D. planuje otworzenie 1 200 dziecińców dla 40 tys. dzieci i 100 żłobków-dziecińców dla 3 tys. dzieci najmłodszych. Równocześnie uruchomionych zostanie 90 turnusów kolonii dla 9 000 dzieci oraz 8 obozów wycieczkowych dla 400 dzieci.

Szeroko rozwiniętą akcję pomocy dzieciom wiejskim prowadzi ChTPD poprzez Koła Miejskowe, istniejące we wsiach 119 powiatów. Koła te zrzeszają 39 973 członków — przyjaciół dziecka. (API)

Na odbudowę GDAŃSKĄ

Na odbudowę zabytków gdańskich Ministerstwo Kultury i Sztuki przeznaczyło 32 miliony zł. Inne kredyty Ministerstwa Odbudowy w wysokości 40 mil. zł przeznaczone są całkowicie na odbudowę kościołów gdańskich. (P. R.)

Benesic literat jugosłowiański w Warszawie

Do Warszawy przybył znany literat jugosłowiański Benesic, wybitny działacz na polu zbliżenia kulturalnego polsko-jugosłowiańskiego. Profesor przetłumaczył na język chorwacki wiele dzieł Mickiewicza, Sienkiewicza, Słowackiego i Reymonta, i przyczynił się do wystawienia wielu sztuk polskich w teatrze w Zagrzebiu. Jedną z ostatnich był dramat Wyspiańskiego „Kłątwa”. (P. R.)

Znów będą radzić nad planem kontroli energii ATOMOWEJ

W piątek Stany Zjednoczone wezwały znów Radę Bezpieczeństwa do zatwierdzenia planu amerykańskiego kontroli międzynarodowej nad energią atomową i do umieszczenia tej sprawy na porządku dziennym przyszłego Generalnego Zgromadzenia, które odbędzie się w Paryżu we wrześniu br. (PAP)

Dlaczego tylko 5 firm zgłosiło praktyki wakacyjne

W swoim czasie Wielkopolski Związek Zrzeszeń Kupieckich wydał okólnik w sprawie zgłaszania się przedsiębiorstw pragnących przyjąć praktykantów na okres wakacyjny. Do tej pory w Poznaniu na całą ilość zrzeszonego kupiectwa, zgłosiło się zaledwie... 5 firm. Jak widać sprawa polega na jakimś dziwnym niezrozumieniu tego palącego problemu.

Często słyszy się w rozmowach prowadzonych z kupcami zdanie, że teoria sama nie wystarcza, że koniecznym jest dla przyszłego kupca czy też pracownika handlowego zdobycie doświadczeń praktycznych. Słyszycy się również narzekania na brak nowego narybku. Tymczasem, kiedy chodzi o

udzielenie przez firmy — w dodatku jeszcze w okresie urlopowym — praktyki adeptom handlu, zgłasza się tylko znikoma ilość reflektantów.

Tego rodzaju ustosunkowanie się do młodzieży szkół handlowych wywołuje u niej rozgorzczenie i zupełnie niepożądane refleksje i sądy. Brak serdecznego stosunku do młodzieży ze strony większości placówek, musi budzić poważne zastrzeżenia.

Zarządy Wlkp. Związku Zrzeszeń Kupieckich jako też Zrzeszenia Kupców m. Poznania uczyniły wszystko co leżało w ich mocy by kwestię tę załatwić jak najpomyślniej. Apele Związku i Zrzeszenia muszą znaleźć taki odźwięk wśród sfer kupieckich, na jaki sprawa ze wszech miar zasługuje.

Praktyka wakacyjna jest pewnego rodzaju instrumentem ułatwiającym przeprowadzenie racjonalnej selekcji wśród młodzieży, która odwrana od teorii ma możliwość poznania blasków i trosk życia kupieckiego, sprawdzenia i skontrolowania czy obrany zawód w istocie jej odpowiada i czy mu sprosta.

Zgłaszanie gotowości na praktyki wakacyjne uczące się młodzieży, ma szereg aspektów zarówno natury gospodarczo-ekonomicznej jak i moralno-społecznej o czym w żadnym wypadku nie należy zapominać. Egoizm musi więc ustąpić stanowisku obywatelskiemu, musi wziąć górę poczucie opieki doświadczonego fachowca nad adeptem.

Nowe zrzeszenie branżowe w Poznaniu

W Poznaniu powstało w tych dniach Zrzeszenie Przemysłu Gospodniego. Na zebraniu organizacyjnym obecni byli: delegat Izby Przem.-Handlowej — dyr. Wajcht, z ramienia Wlkp. Związku Zrzeszeń Kupieckich mgr. dr Taylor oraz mgr. Chojnacki — jako delegat utworzonej niedawno Centrali Przemysłu Gospodniego w Krakowie.

W wyniku obrad wybrano zarząd Zrzeszenia, w skład którego weszli pp.: Turno — prezes, Draheim — wiceprezes, Jezierski — skarbnik. M. Jezierski — sekretarz oraz Ganowicz i Błaż. Wybrano również komisję rewizyjną i sąd polubowny. (c)

ROSNĄ DŹWIGI W PORCIE SZCZECIŃSKIM

Szczecin otrzyma w najbliższym czasie kilka nowych dźwigów produkcji krajowej. W ich liczbie znajduje się 6 dźwigów chwytakowych o napędzie elektrycznym. Poszczególne części dźwigów zmontowane zostaną na wyspie Gryfii a następnie przewiezione na nabrzeże kaszubskie, gdzie rozpoczyna prace. Poza tym z czeskich zakładów przybędzie do Szczecina 10 dźwigów 7-tonowych. (m)

OCZEKUJEMY ANGIELSKICH SAMOCHODÓW

Porty Gdynia — Gdańsk oczekują w najbliższych dniach przybycia trzech statków angielskich z samochodami dla Biura Odbioru Transportów Morskich. Ogółem statki mają przywieźć 177 samochodów i 4 holowniki rzeczne. (d)

ARTRETYZM kamienie żółciowe, choroby wątroby, żółtaczka i kiszec, chroniczne zaparcie, złą przemianę materii zwalczają **H. Niemcewskiego**

Sprzed. w apt. i skł. apt. Labor. Fizjol.-Chemicz. „CHOLEKINAZA”, Warszawa Mokotowska 50 6b-198

SASIEDZKA POMOC

Związek Radziecki przekłada fakty nad zapowiedzi.

Z dniem 1 lipca br. Związek Radziecki anuluje 50% reparacji wojennych należnych mu od Węgier, Finlandii i Rumunii.

Poza tym Związek Radziecki udzielił Finlandii pożyczki w wysokości 5 milionów dolarów. Pożyczka ta nie musi być zwrócona w dolarach, a oprocentowanie jej jest bardzo niskie, wynosi bowiem zaledwie 2%.

Rząd Radziecki stoi na stanowisku, że Finlandia, Węgry i Rumunia zerwały z polityką przedwojenną, że rządy tych państw są przyjaźnie nastawione wobec Związku Radzieckiego i że nie zjadą z obranej drogi demokracji.

Następnym ważnym czynnikiem jest fakt pomocy rządu radzieckiego dla rządów Finlandii, Węgier i Rumunii. Gospodarka Związku Radzieckiego, mimo wielkich postępów wymaga jeszcze całego wysiłku dla rekonstrukcji własnego kraju. Niemniej jednak Związek Radziecki czyni wszystko, aby przyspieszyć odbudowę tych trzech państw.

Pomoc ta ma wielorakie formy, ale jednakowo wielkie znaczenie, bez względu na to, czy udzielana jest w postaci pożyczki dla Finlandii, czy też zboża dla Rumunii i Węgier na kredyt, czy też maszyn i traktorów, inżynierów i techników.

Wszystko to dzieje się bez biurokracyjnej dyplomacji, bez stawiania warunków specjalnych, bez żądania w zamian monopolów, „Celem podtrzymania przyjaźni...” — mówi tylko komunikat agencji TASS.

Nie dziwnym się wcale temu, że ta wspaniałomyślna decyzja rządu radzieckiego została omówiona w prasie zagranicznej w formie małej notatki.

Niemniej akcja pomocy Związku Radzieckiego doszła do wiadomości narodów, których rządy ubiegają się o pomoc amerykańską bezpośrednio, lub w formie planu Marshalla. Nawet małe notatki w prasie zagranicznej o akcji Związku Radzieckiego pomocy swoim sojusznikom spełniają swą funkcję wyudatniania różnic między pomocą Związku Radzieckiego, okazaną szybko i bezinteresownie, a pomocą amerykańską, dotychczas istniejącą w teorii, która przynosi niekończące się targi i zależność polityczną i ekonomiczną od Wall-Street.

O akcji pomocy Związku Radzieckiego dla Polski i Czechosłowacji prasa zagraniczna też pisała w formie małych notatek. O pomocy Finlandii, Węgrom i Rumuni prasa zagraniczna będzie pisać jeszcze zwięźlej dlatego właśnie, że pomoc ta jest okazana przede wszystkim w formie redukcji reparacji wojennych. Jest to sprawa dużej wagi dla Anglii, która zarabia miliony na niemieckim węglu, dla Ameryki, która zarabia miliony na niemieckim przemyśle, dla Francji, która ma się niegorzej z resztek, pozostawionych jej przez dwa pierwsze mocarstwa.

Skręcenie połowy reparacji trzem państwom przez Związek Radziecki jest dla narodów zachodnich wymownym przeciwstawieniem szajlokowskiej natury planu Marshalla.

Jan Hagen

Kupiectwo i rzemiosło na wystawie wrocławskiej

100-dniowa Wystawa Ziem Odzyskanych (I. VII—30. IX, 1948 r.) organizowana z okazji 3-lecia powrotu tych ziem do Polski, ma być obrazem ich dorobku gospodarczego i kulturalnego. Wkład sektora prywatnego w odbudowę gospodarczą Ziem Odzyskanych jest poważny. Pionierami na tych Ziemiach byli: rzemieślnik, kupiec, przemysłowiec, którzy z własnej inicjatywy i własną pracą rąk dźwigali z ruin zniszczone domy, zaludniali opustoszałe osiedla, odbudowywali warsztaty, montowali przedsiębiorstwa handlowe i usługowe i przywracali rumieniec życia wymarłym miejscowościom.

Ten wkład sektora prywatnego w ogólnym dorobku gospodarczo-państwowym i odradzaniu Ziemi Zachodnich, w repolonizowaniu ich i umacnianiu na nich polskiego stanu posiadania, ma obrazować specjalny dział sektora prywatnego na wystawie wrocławskiej, organizowany przez Izbę Przemysłowo-Handlową i Związek Izby Rzemieślniczych.

Przygotowania do udziału sektora prywatnego w Wystawie Ziem Odzyskanych są w pełnym toku. Reprezentacyjny pawilon Izby Przemysłowo-Handlowej oraz Izby Rzemieślniczej, dwa mniejsze pawilony prywatnego przemysłu fermentacyjnego i artykułów cukierniczo-piekarniczych oraz olbrzymi pawilon restauracyjny, który obsłuży tysiąc osób jednocześnie (budowany przez Zrzeszenie Przemysłu Gastronomicznego) stanowiąc będą najważniejsze budynki, w których będzie się mieścić pokaz sektora prywatnego. Branżowe zrzeszenia przemysłowe i cechy rzemieślnicze wybudują ponadto 15 kiosków, projektowanych przez studentów architektury Politechniki Wrocławskiej. W kioskach tych sprzedawane będą wyroby Zrzeszeń i Cechów. Sektor prywatny reprezentuje przemysł: chemiczny, metalowo-elektrotechniczny, drzewny, skórzany, papierniczy, spożywczy, budowlany, włókienniczy, galanterijny, zabawkarski,

fermentacyjny, konfekcyjny oraz artystyczny. Specjalne zestawienia statystyczne i tablice graficzne zobrazują osiągnięcia przemysłu prywatnego, handlu i rzemiosła. Każdy ze zwiedzających będzie mógł zaopatrzyć się w wyroby wytwórczości prywatnej, które go zainteresują. Kupiectwo dolnośląskie weźmie liczny udział w wystawie, a kupiectwo wrocławskie urządzi konkurs wystaw sklepowych, które będą miały na celu nie tylko podniesienie ich estetycznego wyglądu, ale i poszerzenie i pogłębienie tematów ogólnowystawowych.

Uzupełnieniem Wystawy będą imprezy, kongresy, manifestacje, zjazdy, w których sektor prywatny weźmie liczny udział. Zapowiedziany jest wielki zjazd kupiectwa z całej Polski.

Urugwaj —

wysepka demokracji

(Korespondencja własna (API) dla „Głosu Wielkopolskiego“)

Paryż w czerwcu

W przeddzień wyjazdu z Argentyny zauważyłem na jednej z reprezentacyjnych ulic Buenos Aires piękny sklep z zabawkami, z napisem: „Pod hr. Zeppelinem“.

Już w kilka godzin potem unosiłem się w przestworzu, nad Rio de la Plata i szczątkami innego „hrabiego” — von Spee, który z początkiem minionej wojny na oczach stolicy Urugwaju samobójczo poszedł na dno.

Jeszcze parę minut i hydroplan argentyński opuścił się na wody portu Montevideo. Jest to niewątpliwie najbardziej europejska ze wszystkich trzech położonych nad Atlantykiem stolic Ameryki Łacińskiej. Większość dzielnic tego miasta przypomina ławne miasteczka prowansalskie. Oczywiście centrum miasta — gdzie, jak w Rio de Janeiro i Buenos Aires budoje się coraz mniej — (oznaka zbliżającego się kryzysu ekonomicznego), — posiada swoje drapacze chmur, a wśród nich wiele o wspaniałych wprost liniach architektonicznych.

Dzieje Urugwaju

są niezwykle. Powstał on z woli Anglików, aby nie dopuścić Argentynie do całkowitego opanowania Rio de la Plata, drogi wodnej wiodącej w głąb Ameryki Łacińskiej. W ten sposób prowincja wschodnia Urugwaju, stała się samodzielną republiką tej samej nazwy. Ani językiem, ani rasą nie różni się ona od swej wielkiej sąsiadki.

Republika urugwajska położona między dwoma wielkimi imperiami — Argentyną i Brazylią, przedmiot rywalizacji dwóch wielkich imperializmów — angielskiego i amerykańskiego, mogła jednak i umiała rozwinąć u siebie zasady demokracji, realizując ustroj republik liberalnej, równie doskonały jak kruchy. Kruchy, ponieważ liczy tylko dwa miliony mieszkańców, z czego na stolicę przypada około 700 000. Podstawą bogactwa kraju jest chów bydła. Mięso, wełna i skóry stanowią 80% jego eksportu. Czy wobec tego Urugwaj nie przypomina socjal-demokratycznej Austrii z roku 1925, która osiągnęła poważne wyniki na drodze do socjalizmu, ale nie potrafiła się oprzeć Dollfusowi ani Hitlerowi?

Urugwaj należy uważać za twór kruchy dlatego jeszcze, ponieważ głównymi importami kraju są

Amerykani

inwestycje yankesowskie specjalizują się tu w przemyśle lekkim. Trust Swift-Artigas zależny jest od trustu Armour w Chicago, co powoduje, że chłodnie przyjmują zaledwie 17% dyspozycyjnego mięsa urugwajskiego.

Oczywiście ani jednego dolara nie można użyć na wyposażenie rodzime-

go i niezależnego przemysłu. W ten sposób Stany Zjednoczone uzależniają od siebie ekonomię krajów Ameryki Południowej.

Jeden z tamtejszych handlowców pokazał mi korespondencję z firmą argentyńską — opłaty celne między obu sąsiednimi krajami regulowane są w dolarach. I tu, podobnie jak w Brazylii, przedsiębiorstwo trumanowskie, w postaci najrozsądniejszej komisii narzuca eksporterom swoje pośrednictwo. Nawet skóra urugwajska sprzedawana w Francji, jest w rzeczywistości sprzeda-

nie pozostał tych przedsiębiorstw w rękach międzynarodowych, czy też rodzimych kapitalistów. Zachował je dla narodu.

W polityce socjalnej rząd urugwajski kroczy dalej naprzód. Kościół katolicki oddzielony od państwa musiał się wstrzymać od wszelkiej działalności politycznej.

System ubezpieczeń społecznych

jest daleko bardziej posunięty, aniżeli w innych krajach zachodnich. Ubezpieczeni prywatnie zostały upaństwowione. Nawet turystyka nabiera charakteru przedsiębiorstwa narodowego. Wielkie hotele w Urugwaju są również własnością społeczeństwa.

Naród urugwajski, jak wszystkie narody, które przez czasy dłuższy płacili kapitalistom zagranicznym haracz, jest jedomysłnie antyimperialistyczny. Partia skrajnie prawicowa i partia wielkich obszarników ziemskich, których przywódca był Herrera i które wspólnie określa się mianem „herrerystów”, żywiły w czasie wojny niedwuznaczne sympatie dla państw osi. Herrera ani razu nie doszedł do władzy, a herreryści są stale w opozycji, prowadząc w dalszym ciągu kampanię „hurra-narodową” przeciwko Stanom Zjednoczonym.

Umilowanie niepodległego bytu idzie w parze z pełnym poszanowaniem dla wolności. Wgnani demokraci z państw sąsiednich, tak często pozostających pod dyktando wojskową, znajdowali zawsze schronienie w Urugwaju. Montevideo jest stolicą republikanów Ameryki Łacińskiej.

Wszystko to oczywiście nie oznacza, aby w tej najlepszej republice Ameryki Łacińskiej wszystko działa się najlepiej.

Los robotników rolnych

wyzyskiwanych przez obszarników nie jest do pozazdroszczenia. Urugwaj tak długo nie stanie się krajem prawdziwej demokracji, jak długo nie zostanie tam przeprowadzona reforma rolna. Nawet w Montevideo spotyka się nędzę, mającą swój ośrodek w dzielnicach chłodni.

Montevideo jest piękne. Nie zapomnę nigdy ostatniego posiłku, jaki spożyłem w ogrodzie jednego z rzeźbiarzy. Obiad składał się wyłącznie z mięsa. Nie sądzicie jednak, że jest to menu zwyczajnego chłopca urugwajskiego.

Przed

Światowym Kongresem Intelektualistów

Ze wspólnej inicjatywy polskiej i francuskiej odbędzie się w dniach od 25 do 28 sierpnia br. we Wrocławiu Światowy Kongres Intelektualistów w obronie pokoju.

Nad Kongresem objął patronat francusko-polski komitet organizacyjny, w skład którego weszli ze strony francuskiej: Sarrailh, Chollet, Cabannes, małżonkowie Joliot-Curie, Courier, Peres, Cassin, Willard, Duhamel, Bedel, Benda, Martin Chauffier, Vercors, Aveline, Andre David, Le Corbusier, Auric, August Lara, Pablo Picasso, Leger, Gimond, Salacrou, Jean Louis Barrault, Madelaine Renaud. Ze strony polskiej: prof. prof. Pieńkowski, Kulczyński, Kotarbiński, Lehr-Splawiński, Eibisch, Ajdukiewicz, Kuryłowicz, Dembowski, Huber, Wojciechowski, Sierpiński, Wędkiewicz, Dąbrowska, Nałkowska, J. Iwaszkiewicz, J. Parandowski, Bonejsza, Kruczkowski, A. Słonimski, Strynkiewicz, Dunikowski, Schiller, E. Bandrowska-Turska, Pafnuk i Palestre.

Dotychczas zgłoszenia na Kongres nadeszły już z Danii, Francji, Czechosłowacji, Meksyku, Urugwaju i Brazylii. M. in. zapewnili już swój przyjazd na Kongres: duński pisarz Andersen Nexo, prof. Joliot-Curie, Pablo Picasso, Leger, Bedel, J. Ungaretti, prezes włoskiej Akademii Nauk — Castelnuovo, Rafael Kubelik, brazylijski pisarz Jorge Amado, Salacrou, Martin Chauffier, Vercors i wielu innych.

(PAP)

80% gromad otrzyma biblioteki

Wojewódzki Zarząd ZSCH we Wrocławiu przystąpił do wielkiej akcji zapotrzenia 80 proc. gromad na terenie woj. dolnośląskiego w biblioteki. We Wrocławiu tworzy się obecnie ekspoztura Centr. Księgarni Rolniczej, która będzie dostarczać dla tworzących się bibliotek książki beletrystyczne i fachowe

2000 km włóczęgi po Zachodnim Pomorzu

To już Gdańsk

Stary Gdańsk jest mocno zburzony. Życie dzisiejszych mieszkańców tego miasta koncentruje się głównie w nowoczesnych przedmieściach, przede wszystkim we Wrzeszczu i Nowym Porcie. Bo Gdańsk dawno już nie korzysta ze swojego starego wiślanego portu w środku miasta, gdzie stoją dobrze nam znane z odkrytek i obrazów spichrze. Gdańsk dzisiejszy ma dobrze wyposażony nowy port nad morzem otwartym, połączony z dużym osiedlem o tej samej nazwie, składającym się z nowoczesnych nowoczesnych budynków.

W pierwszych latach po wojnie ten Nowy Port gdański był kopciuszką wybrzeża. Łatwo sobie wyobrazić, że kapitanowie statków woleli zawijać do Gdyni, miasta ludnego i wesołego, które wyszło z wojny niemal nietknięte. Ten szkodliwy stan rzeczy już się jednak skończył. Transporty wylądowuje się dziś według planu równomiernie we wszystkich portach wybrzeża. Wychodzi to Gdańskowi na dobre. Dość duży ruch przy uporządkowywaniu miasta i odbudowie zniszczonych gmachów zdaje się świadczyć, że początkowy okres sennej martwości należy do bezpowrotnej przeszłości.

Autostrada Gdańsk—Gdynia, to jeden z najruchliwszych odcinków wybrzeża. Wielki kombinat morski, nazywany przez niektórych Gdynio-Gdańskiem, zamieni w przyszłości część wybrzeża w jedno wielkie miasto-port. Już dziś większa część tej drogi prowadzi przez gęsto zaludnione osiedla, z których najpopularniejsze są Oliwa i Sopoty. Na szosie trwa nieustanny zgiełk.

Wiele samochodów, jeszcze więcej motocykli, na chodnikach sznury przechodniów Obok autostrady biegnie tor kolejowy. Po drugiej stronie, w przerwie między domami widać dziwaczne zjawisko: środkiem pola pomiędzy łąkami, które zasłania koła i dolne partie wagonów, mknie — tramwaj elektryczny, przepisywany jak najbardziej normalny tramwaj, z siecią, pałkami itp. Nad szosą rozpościera się charakterystyczna dwutorowa sieć trolleybusów.

Tak, komunikacja na linii Gdańsk—Gdynia należy do jednej z najlepiej rozwiniętych. Była to konieczność. Większość pracowników Wybrzeża nie mogąc znaleźć pomieszczenia w pękającej od nadmiaru ludności Gdyni, ani w rozbitym Gdańsku, mieszka — i wychodzi to jej na dobrą — w pięknych osiedlach ogrodniczych między tymi dwoma miastami.

Po paru minutach jazdy czarny napis na żółtej tablicy: Sopoty. Skręcamy ślimakiem na prawo w dół. Tu jest nasza pierwsza meta i punkt wyjściowy do właściwej trasy. Owionęła nas specyficzna atmosfera uzdrowiska. Kurortu — jak mówiły nasze babki. Tupy spacerowiczów, większa swoboda w strojach i zachowaniu, brak nerwowego pośpiechu, tak charakterystycznego dla naszych dni powszednich. Suniemy wolno główną ulicą Sopot, biegnącą skośnie w dół, w stronę dawnej jaskini hazardu Kasyna i — Morza. Sopoty, jak większość uzdrowisk morskich, to właściwie jedna „porządna” miejska ulica, prowadząca w stronę Wybrzeża. Na prawo i lewo od tej ulicy biega jeszcze kró-

ciutkie pół uliczki, ale zaraz potem rozpoczyna się miasto-ogrod. W pięknych, przepysznie zielonych parkach kryją się śliczne pałacyki i wille. Krążymy jakiś czas między nimi nie mogąc nadziwić się ich urokowi i liczbie. Sopoty bowiem (poza jednym chyba Kasynem, którego nikt nie żałuje) wyszły z wojny bez szwanku.

Zajeżdżamy do „Hotelu Dworcowego”. Znalazła się jakaś szopa na garaż. Zdajemy na górę do pokoju, stwierdzając ze zdziwieniem, jak ciężko nam iść.

— Nogi zastały się — powiada Genek.

Być może, że zastały się, ale oprócz ołowiu w nogach czuję najzwyczajniejsze zmęczenie w kościach. Dlaczego? Przecież siedziałem tylko na siodełku i obserwowałem. Ale Genek, stary motocyklista, wie jak to jest i objaśnia mnie. Sam pęd powietrza, zmiana ciśnienia, ruch i natężona uwaga zmęczyć mogą nie mniej od pracy fizycznej. A przecież mieliśmy za sobą niemal 300 km, 6 godzin nieprzerwanej jazdy z dość dużą szybkością.

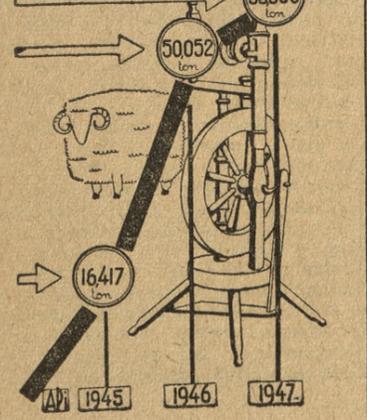
Zimny przysnuc działa ożywczo. Zaraz po kąpieli chcę rzucić się na łóżko, by odpocząć choćby godzinę. Nic z tego.

— Nie wolno się kłaść — przestrzega Genek, — pójdziemy na godzinny spacer i dopiero potem do łóżek.

Oczywiście miał rację. Już po paru minutach nogi „rozchodzą się”, zmęczenie ustąpiło, czujemy się jak młode logi!

Zygmunt JASKI

WZROST PRODUKCJI TKANIN WELNIANYCH I BAWELNIANYCH W POLSCE

W świecie kobiety

Wakacje — to okazja do robienia interesujących wycieczek. Wiele z nas jest jednak zbyt leniwymi, aby robić je pieszo — wtedy wielką pomocą jest rower, który ogromnie ułatwia nam pokonywanie większych przestrzeni. Młoda, zgrabna panienka może pozwolić sobie na taki swobodny, jak na zdjęciu, strój. Estetyczniej jest spodnica-spodnie

(Fot. Ag. II. API)

O kulturze mieszkania

Wśród popularnych sloganów zaczynających się od słów: „Pokaż mi... a powiem ci”, najbardziej trafnym wydaje mi się: „Pokaż mi jak mieszkasz a powiem ci kim jesteś”. Kultura mieszkania zdradza kulturę własną. Poza elementarnymi obowiązkami utrzymywania wnętrza w bezwzględnej czystości, należy pamiętać o szeregu wskazań estetycznych. Musimy rozumieć wnętrze jako płaszczyznę składającą się na sześcian pokoju, które należy dobrze skomponować i artystycznie przemyśleć zanim zabierzemy się do ustawiania sprzętów. Dekorator zawodowy tylko w ten sposób zabiera się do pracy. Postronny jednak wydaje się często, że rezultatem pięknego wnętrza jest w fantazję od „niechcenia” przestawiony mebel, lub na oko na wycieczkę zawieszony obraz na ścianie.

Tak, jak dziś nie wierzymy w dzieło sztuki, które by nie było przemysłane i bardzo świadomie i konsekwentnie przeprowadzone — tak i mieszkanie, jeśli ma być ładne, musi być wynikiem bacznej przemyślenia. Każda przesada jest zła. Przeladowanie więc symetrii, jako wskazania przy rozmieszczeniu mebli jest równie niefortunne, jak i zbytnia asymetria. Powtarzanie równie wysokich mebli na jednej ścianie jest złe, jak znowu utrzymanie równego górnego poziomu obrazów na ścianach jest wskazane.

Każdy skos wprowadzony do wnętrza, jest „niepokojem” dla oka. Należy więc zwrócić uwagę, ażeby nie nadużywać go, dając pod różnym kątem nachylone skosy. Projektowany kąt „pani” (wykonany zresztą własnoręcznie) posiada szczegól, ilustrujący uwzględnienie potrzeb uzgadniania skosów. Lustro ma skośne ramy. Ten sam skos ma półeczka na ścianie obok.

Nasz stółk toaletowy — to trójkąt na płaszczyźnie z cienkiej deski zakończona okrągło (dość trudno to samej wykonać) lub prosto. Na zewnętrznym obwodzie umieszczamy suto marszczoną zasłonkę, która kryje „skarby” ukryte w niezbyt pięknym kartonie, lub zgoła kuferek. Joanna

Czeresnie

Czeresnie posiadają dużo witamin B i C — i czym są cenniejsze, tym więcej witamin A (która m. in. przyspiesza procesy przemiany materii). Warto więc z owoców tych przygotować na zimę szczególnie, niewymagający dużo pracy kompot. Jeśli jednak musimy oszczędzać na cukrze, postarajmy się przechować czeresnie z małą ilością cukru lub bez niego. Wydrelowane (najlepiej szpilką od włosów) czeresnie nakładamy do butelek i po zakorkowaniu oraz przywiązaniu korków pasteryzujemy w temperaturze 80° C przez 15 minut. Po zalakowaniu, butelki owijamy w ciemny papier, aby nie traciły koloru i witamin A, wrażliwej na działanie światła. W zimie czeresnie te używać możemy na kompot, do pierożków, ciast itp.

Wskazane również jest zrobić z czeresni przecier, aby później po połączeniu z innymi sezonowymi owocami, móc zrobić z niego marmolady, dżemy, nadzienie do ciast itp. Na przecier — czeresnie wydrelowane należy przetrzeć na gorąco przez sito i nakładać go — również na gorąco — do ciemnych butelek — i pasteryzować. Na życzenie jednej z Czytelniczek podajemy przepis na dżem z czeresni, który mało jest u nas w Polsce znany, a doskonały. Przyrządza się go w następujący sposób: bierze się pół kilograma całych czeresni, 1 kg cukru, pół litra soku porzeczkowego (ma najwięcej związków powodujących galarecienie). — 1 kg miążgi z czeresni. Cukier z sokiem porzeczkowym zagotować, dodać miążgę z czeresni, rozgotować do dobrze, potem przetrzeć przez sito, włożyć całe czeresnie, z których wyjęliśmy poprzednio pestki — i smażyć, aż dżem będzie zupełnie gęsty. Składać ciępi do słoików lub butelek o szerokich szyjach. (d)

Smacznego!

Zestawienie obiadów
w czasie od 14. VI. do 21. VI. 1948 r.

14. VI. 48 — poniedziałek: rosół (od niedzielnego sztuki mięsa, pierożki z mięsem, budyn na mleku.
15. VI. 48 — wtorek: botwinka z ziemniakami, zrazy polskie z gryczaną kaszą, kompot z agrestu.
16. VI. 48 — środa: chłodnik, pierogi z ziemniakami i serem.
17. VI. 48 — czwartek: zupa szczawiowa, gulasz, ziemniaki, sałata.
18. VI. 48 — piątek: zupa ziemniaczana, ryba smażona, ziemniaki, kompot z rabarberu.
19. VI. 48 — sobota: barszcz małorosyjski, placki ziemniaczane.
20. VI. 48 — niedziela: zupa z rabarberu z grzankami, kotlety cielęce, młode jarzynki polane masłem, ziemniaki.
21. VI. 48 — poniedziałek: zupa koperkowa z kaszką w kostkę, wątróbka duszona, tarte ziemniaki, zielona sałata.

Aby dzieci najkorzystniej spędziły wakacje

Wkrótce szkoły zamkną już swe podwoje. Nadchodzi upragniony czas wakacji. Z dusznych, wyprażonych w słońcu i żarem buchających murów miejskich uciekać będzie, kto tylko będzie mógł. Przepelnione pociągi unoszą codzień gromady tych szczęśliwców w góry i lasy, pełne ozonu, nad morze szumiące, chłodne, sycające jodem. Po zdrowie, po nowe siły i energię, po radość życia, która zrodzi nowy zapal do pracy. To się należy każdemu, bo urlop — w racjonalnej organizacji pracy zespołowej ma pozycję pozytywną i konieczną. Nauka i polityka społeczna jednoznacznie stwierdziły, że zarówno fizyczna, jak i moralna higiena tego, który pracuje, wymaga dłuższej przerwy w pracy, jeżeli zdolność do tej pracy ma być utrzymana na poziomie.

Urlop wypoczynkowy w całej pełni należy się przede wszystkim dzieciom. Ich siły żywotne, zużyte na pokonanie trudności nauki i na intensywny w tym wieku rozwój organizmu — zostały wyczerpane podwójnie. Pamiętajmy, że praca dziecka w szkole, zwłaszcza za zaległościach z czasów okupacji, jest pracą ciężką, niekiedy może cięższą, niż praca robotnika. Poza tym — stan zdrowia naszych dzieci jest daleki od ideału, a nawet nie zawsze osiąga średni stopień zdrowotności. Odczyny Pirqueta, przeprowadzone wśród młodzie-

ży szkół powszechnych, dały znacznie większy procent dodatnich, aniżeli przed wojną w roku 1939. Warunki wojenne, w których dzieci nasze rozpoczęły i prowadziły swój żywot, były rzeczywicie warunkami niedzy prowadzącej do zagłady. Tak samo w szkołach średnich spotyka się dziś przypadki gruźlicy czynnej.

O swych małych obywatelach pamięta państwo, pamiętają instytucje i organizacje społeczne, jak PCK, RTPD, harcerstwo i in. Pamiętajmy, zdając sobie sprawę z tego, że te dzisiejsze dzieci

to jutrzejsi pracownicy, których zdrowie, nie tylko moralne, ale i fizyczne, konieczne jest dla dobra państwa i społeczeństwa. Na ich siłę i zdrowie budujemy się i przyszłość narodu. Wyrazem tej pamięci i czulej troski są kolonie zwykłe i lecznicze, półkolonie oraz obozy. Młodzież przebywa tam stale w ruchu na świeżym powietrzu i jest intensywnie odżywiana (przynajmniej 4600 kaloryj dziennie). Na kolonie lecznicze jadą dzieci, które potrzebują nie tylko wycieczek, ale i leczenia. Są to dzieci reumatyczne, ze skrofulozą, powiększonymi gruczołami itp.

Dzisiejszym artykułem pragnę nakłonić matki, aby dołożyły wszelkich starań, by swoje dzieci wysłać na obozy, kolonie czy też choćby półkolonie. Dzieci będą mieć zmianę wrażeń, uzupełnią pod okiem nauczycieli i wychowawców swoje wiadomości z dziedziny przyrody i krajoznawstwa, w pełni wykorzystają powietrze i słońce, wdłużą się do jawnej karności i dyscypliny. Poza tym — w atmosferze serdecznego koleżeństwa, wzajemnej pracy i rozrywki, wyrobią w sobie samodzielność, zaradczość, zrzeczność, a pozbędą się odruchów egoizmu, samowoli, uspołeczniają się. To wszystko, jak i uprawianie sportów oraz częściowe dożywienie odegrają dobroczynną rolę w duszy i organizmie dziecka, które w tak spędzonym okresie wakacji staje się na siłach i przygotowuje się do przetrwania czasu pracy zimowej. Wiele matek jeszcze dziś uznaje wakacje dzieci w kółku ściśle rodzinnym, w wynajętym leśniczku lub też w miejscowości uzdrowiskowej. Jest to przeżytkiem i błędem pedagogicznym w stosunku do dzieci. Próżność, przesadna troskliwość, egoizm matek jest źródłem udreki dzieci, a często jeszcze ambicją matczyną nakazuje, aby dziecko uczyło się intensywnie latem, aby „kulo” godzinami słówka francuskie czy inne „mądrości”. Dziecko latem — chcąc dobrze wypocząć, wybaczyć się, wyładować cały temperament, musi mieć dużo swobody. Nie więc dziwnego, że dzieci buntują się żywo przeciw ciągłej opiece domowej i ustawicznemu „nierozłączaniu się” ze starszymi, kierując się zdrowym instynktem i umiejąc się szybko przystosować do obecnej rzeczywistości.

I my, matki, musimy iść z postępowaniem, zwłaszcza, że nieśmiesznie om duzo korzyści w wychowaniu dzieci i wychowanie to nam ułatwia. Poza tym — pozwala znaleźć czas na odpoczynek i konieczną regenerację sił — nam samym. I my mamy do niego prawo.

D. Wyrzykowska-Białasikowa

I prasowanie jest sztuką...

— Tak dużo bielizny chcesz jeszcze dzisiaj uprasować?

— Zdać na pewno! Mam wielką w tym wprawę. Siadaj, proszę. Nie pogniwiesz się, że rozmawiam z Tobą, będąc prasować?

— Przyznam Ci się, że nie mam o prasowaniu pojęcia, więc cieszę się, że dasz mi przy tej okazji kilka wskazówek. Będzie to dla mnie bezpłatny pokaz prasowania bielizny!

— Bardzo mi się to podoba, Bożenka, że umiesz się przyznać do tego, że czegoś nie umiesz. Odpowiedz mi na początek na jedno pytanie: prasuje się na prawej czy na lewej stronie?

— Choćbym nie wiem jak długo się namyślała, i tak Ci źle odpowiem...

— Więc słuchaj: pewne sztuki prasuje się po prawej stronie, drugie po lewej, inne wreszcie po lewej i spod spodu — jak np. aksamit, który prasuje się, przesuwając go po żelazku odwróconym do góry. Materiały, których nie należy wyswiecać jak wełny, albo te, które same ze siebie błyszczą np. satyny, prasuje się z lewej strony. Jeżeli przedmiot wyprasowany ma być błyszczący, albo tylko z lekkim połyskiem, należy go prasować po prawej stronie. Nigdy nie prasuj odzieży,

mającej plamy. Gorące żelazko nie tylko uwytłumi plamę, ale tak ją utwali, że później nie można jej będzie wywabić.

Pani Bożenka — słuchając pilnie wywodów przyjaciółki — przyglądała się, jak ona prasuje swoją dzienną koszulkę. Najpierw prasowała plecy, zaczynając od pachy w dół, aż do obrębka, a następnie górę koszulki.

— Spójrz, wszelkie ozdoby, jak koronki, zakładeczki, wstawki prasuję po lewej stronie, na miękkim podkładzie. Modne obecnie koszulki nocne z kołnierzykiem, rękawami i ozdobnym przodem wymagają dosyć dużo czasu i są dość trudne do prasowania.

— Widzę, że rozpoczynasz od karczka z tyłu...

— A następnie prasuję rękawy po obydwu stronach, potem tak samo kołnierzyk i ozdoby w przodzie lub przy kołnierzyku. Zakładki i fałdy po wyprasowaniu powinny być odklejone od siebie. Najłatwiej i najprościej to zrobić paznokciem.

— Zapomniałaś mi powiedzieć najważniejsze: że przy prasowaniu należy składać bieliznę ładnie, gładko, bez fałd. Widzisz, że i ja coś wiem!

Devette

NA PLAŻY

Plaża jest nie tylko źródłem zdrowia i radością obcowania przez wiele godzin ze słońcem, wodą i piaskiem, ale jest też terenem do zademonstrowania toalet plażowych. Podzielić je można na: niezbędne — to jest takie, które bardzo ułatwiają i udogadniają pobyt na plaży, i na niekonieczne, ale za to dodające plażującej pani specjalnego wdzięku i przystrojające ją. No i naturalnie, wyróżniające ją tym samym spośród całej plejady innych.

Moda plażowa uległa na przestrzeni lat radykalnej zmianie. Jeszcze za czasów naszych babciek obowiązywały nieubлагanie względy „przywoitości” i ówczesna piękność musiała poddać się rozkazowi: ubierz się i idź do wody. Można uławić się serdecznie, oglądając dawne rysunki z plaż nadmorskich.

Potem przyszła reakcja — czasy tzw. emancypacji i przesada w odwrotnym kierunku. Stworzono kostiumy, które przekraczały granicę wszelkiej przyzwoitości. Nam zaś jest potrzebny gustowny, estetyczny kostium kąpielowy, który nie kępuje ciała, umożliwia dobroczynne działanie słońca i powietrza.

Ubranie do pływania, tak jak sukienka do tenisa czy innego sportu, musi być celowe i wolne od wszelkiej ekscentryczności. Każda pani, obdarzona dobrym smakiem, potrafi umiar utrzymać i uniknąć wszelkiej przesady, dbając równocześnie o to, aby w kostiumie wyglądać jak najkorzystniej, to znaczy uwytłumić dodatnie cechy swojej sylwetki, a ukryć, o ile możności ujemną, co zresztą nie jest zbyt trudne, jeżeli wybierze się odpowiedni fason. Np. dla cięższych pań — i trochę starszych najodpowiedniejszy jest kostium wehniany jednoczęściowy i jednokolorowy.

Pamiętać o tym musimy, że kostium deseniowy (najmłodniejsze są jednokolorowe, haftowane ręcznie) nie znosi obok siebie barwnych drobniagów. Mówiąc o jednokolorowym kostiumie, nie mam na myśli czarnego lub białego. Zupelnie nie! Moc jest kolorów, które wyglądają na plaży pięknie. Jako najładniejsze polecam: modrakowy, żółty, pomarańczowy i intensywnie seledynowy.

Jeżeli zdecydujemy się na kostium z haftowanymi deseniami (modne są motywy „morskie”: ryby, muszkielki, meduzy, żaglowki, kotwice, figury marynarzy, stylizowane gałęzie krzewu korzlowego itp.) — to wszelkie dodatki powinny być jednobarwne, np. kremowe.

W dalszym ciągu modny jest kostium dwuczęściowy, złożony z króciutkich spodenek i staniczek. Niezbędnym przedmiotem na plaży jest też płaszcz lub peleryna. Służą one

często nie tylko jako okrycie czy też do wycierania się, ale i jako parawan przy przebieganiu się. Modne są nadal płaszcze z frotté w desenie i pasy albo gładkie, dwustronne. Wyrabiane są ró-

zuje do sportów i zabaw na plaży shortsy, t. j. krótkie, szerokie spodenki.

Wielkie kapelusze plażowe mają formę dwójką. Są to albo kapelusze meksykańskie o spiczastej głowce i zawijanych brzegach, albo chińskie, zupełnie płaskie, trzymające się na wstążce w tył głowy.

Niezbędne są wygodne, płócienne pantofle, w których idzie się na wiaze, zabezpieczające nogi od obcierania ostrym piaskiem. (b)

Nie siadajmy na mokrej trawie

Któż z nas nie lubi usiąść lub położyć się na pięknej, zielonej trawie? Wypoczywając wówczas nie tylko mięśnie, ale również i nerwy i — oczy. Najlepszym bowiem lekarstwem na zmęczone oczy jest świeża zieleń łąk i lasów.

Pamiętajmy jednak o tym, że trawniki są często wilgotne, nawet, gdy słońce dobrze przygrzewa. I dlatego, zanim siądziemy lub położymy się na trawniku, przekonajmy się najpierw, czy nie ma tam wilgoci. Wilgotna trawa nie jest obojętna dla naszego ciała: siedząc lub leżąc dłuższy czas na takim trawniku, nie odczuwamy nawet jednostronne oziębienia skóry na tych miejscach, które dotykają ziemi — co w konsekwencji wywołać może reumatyczne bóle stawów, mięśni lub gałązek nerwowych.

Dlatego też najrozsądniej jest usiąść nie bezpośrednio na trawniku, lecz na podłożonym kocu lub płaszczu. (d)

O tym nie wolno zapominać...

Do przedmiotów, ułatwiających pobyt na plaży, należą: okulary o ciemnych szklach — zapobiegające mrużeniu oczu, parasolki, osłaniające nie tylko od słońca, ale i od wiatru, który — zwłaszcza nad morzem — jest nieraz bardzo dokuczliwy oraz wygodna torba ceratowa, płócienna lub z barwnego kretonu, duża i pojemna. Zmieścić ona powinna wszelkie niezbędne akcesoria, jak krem czy olejek, lusterko, puder, pieniądze, pantofelki gumowe (o ile ich się do kąpiei używa), chusteczkę itp. Tylko żadnej robotki ani książki! Od czytania psują się oczy w blasku słońca i wody. Zresztą plażowanie wymaga absolutnego i miłego spokoju — nie należy sobie wtedy zaprztać głowy znużoną robotą lub lekturą. (b)

Najmłodniejsze są sukienki plażowe, przypominające swą linią i długością wysmiewane niejednokrotnie stroje plażowe naszych babek i prababek. Sukienki te są tylko o tyle racjonalniejsze, że dają dużo więcej, niż tamte sprzed kilkudziesięciu lat, dostępu powietrza i słońca.

(Fot. Ag. II. API)

1798-1948

W 150 ROCZNICĘ URODZIN POETY

NARODOWE WYDANIE DZIEŁ ADAMA MICKIEWICZA

pod wysokim protektoratem Prezydenta R. P. Bolesława Bieruta, na mocy uchwały Krajowej Rady Narodowej z dn. 5.V.1945 r., na zlecenie Ministerstwa Kultury i Sztuki

SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „CZYTELNIK”
ogłasza

PRZEDPŁATĘ

na Narodowe Wydanie Dzieł Adama Mickiewicza

obejmujące w 15-tu tomach, w 4-ch seriach całość spuścizny duchowej Poety.

Tekst krytyczny opracowany na zlecenie Ministerstwa Kultury i Sztuki staraniem Komitetu Redakcyjnego pod przewodnictwem Leona Płoszewskiego. Wydanie na papierze bezdrzewnym, w okładce półsztywnej.

WARUNKI PRZEDPŁATY SERII PIERWSZEJ

obejmującej całość twórczości poetyckiej Adama Mickiewicza

w 4-ch tomach, o łącznej objętości 1700 stron, w nakładzie 100 tysięcy egzemplarzy

1. Wszystkie 4 tomy serii pierwszej ukażą się jednocześnie w dniu 15 listopada b.r. i będą wysyłane zamawiającym w kolejności zgłoszeń.
2. Cena czterech tomów stanowiących serię pierwszą wynosi w przedpłacie łącznie 800 zł, płatnych jednocześnie z podpisaniem deklaracji lub też w 4 ratach po 200 zł — w miesiącach: czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu, albo w dwóch ratach po 400 zł — płatnych w miesiącach: czerwcu i wrześniu — na konto P.K.O. I — 7474. Cena w sprzedaży księgarskiej będzie dwukrotnie wyższa.
3. Zamawiający wypełnia deklarację, w której zobowiązuje się do uiszczania całej należności w terminach przewidzianych i przez siebie wybranych i przesyła ją pod adresem:

„CZYTELNIK”, INSTYTUT WYDAWNICZY, WARSZAWA, ul. DASZYŃSKIEGO 14.

Deklarację można otrzymać we wszystkich księgarniach

4. Zgłoszenie przedpłaty na serię pierwszą nie pociąga za sobą obowiązku zamawiania dalszych serii. Natomiast zamawiającym serię pierwszą będą przysługiwały przywileje przy seriach następnych.

Dokładne warunki i terminy ukazywania się serii dalszych będą podane w osobnych ogłoszeniach i prospektach.

Alma Mater Posnaniensis

Na 375-lecie istnienia Gimnazjum im. św. Marii Magdaleny w Poznaniu

Gimnazjum Marii Magdaleny istniejące już z górą 375 lat odegrało doniosłą rolę w życiu kulturalnym i społecznym zachodnich rubież Rzeczypospolitej.

Założone 24 czerwca 1573 r. przez O. O. Jezuitów było od pierwszych lat swego istnienia głównym ośrodkiem wychowania narodowego. Pierwsze lata to walka z zalewającym Wielkopolskę protestantyzmem i wszelkimi z Zachodu przybywającymi, a dla polskości zgubnymi — nowinkami. Ciesząc się poparciem miasta uczelnia ta znakomicie się rozwijała i sięgała nawet po tytuł oraz prawa akademii, lecz tutaj spotkała się ze zdecydowanym sprzeciwem

wrogiem o polskość i o nasze prawa narodowe. Nastąpiły czasy tak ciężkie, że wydawało się, iż nic już nie powstrzyma bezwzględного naporu germanizmu. Rząd pruski czynił wszystko, co tylko było w jego mocy, by zniszczyć ten bastion niewzruszony, ten ośrodek nieustannie promieniujący kulturą polską, wychowujący największych społeczników i najwytrwalszych bojowników o prawa ciemzonego narodu. Wszystkie te zakusy spełziły na niczym. Można by nawet powiedzieć, że osiągnęły skutek wręcz przeciwny od zamierzonego. Gimnazjum stało się bowiem nie tylko centralnym ośrodkiem kulturalnym i wychowawczym w duchu narodowym, ale

leń młodszych. Ta wytrwałość i nieustannność w kontynuowaniu tradycji, nagrodzona została osiągnięciem tego, o co uczniowie gimnazjum tak nieustraszenie walczyli, co było ich najwspanialszym marzeniem i ostatecznym celem — to polskość gimnazjum. Przyszł rok 1918 i wybuch Powstania Wielkopolskiego. Uczniowie Gimnazjum Marii Magdaleny uciekają ze szkoły, pióra zamieniają na karabiny, ławki na okopy. Widzimy ich na polach walki w całej Polsce. Od Zbąszczyńa poprzez Poznań aż po Warszawę. Nie był to jednak ostatni czyn zbrojny naszych gimnazjalistów, gdyż po upragnionej chwili powstania Państwa Polskiego i przekazania uczelni władzom polskim 15 kwietnia 1920 r., który zapoczątkował nową erę rozkwitu międzywojennego w dziejach tego prastarego gimnazjum, uwieńczonego chlubnym odznaczeniem sztandaru uczelni orderem Polonia Restituta — 1 września 1939 r. powtórzyła się znów historia. Uczniowie i wychowankowie Gimnazjum św. Marii Magdaleny idą w bój o wolność Ojczyzny na wszystkich polach bitew pamiętnego roku 1939 w Polsce, jak i później biorąc udział w historycznej bitwie o Wielką Brytanię, pod Tobrukiem, Monte Cassino i Berlinem.

Tyle tu pięknych słów napisałem o uczniach gimnazjum św. Marii Magdaleny, że wydawać by się mogło że ich tylko zasługą są te znakomite czyny, godne tradycji nazwisk dawnych wybitnych uczniów i profesorów tego zakładu z K. Marcinkowskim z K. Libeltem i z Hipolitem Cegelskim na czele. Równie jednak a może i większe zasługi w porównaniu z uczniami mają rzecz oczywista, ich wychowawcy. Ci nieustraszeni pedagodzy spotykali się nieraz ze stokroć cięższymi represjami aniżeli uczniowie. Ze wytrwali i nie ugięli się, to ich wielka zasługa, za którą należy się im hołd i szacunek głęboki, nie tylko od wychowanków, lecz od całego społeczeństwa. Wielu z nich wytrwało podczas oślawionego bismarkowskiego „Kulturkampfu”, wielu oddało podczas ostatniej wojny swe życie na

Charakterystyczna, schowana w ogrodzie sylweta gimnazjum im. Marii Magdaleny (wcale nie stylowa) — tak bliska i dobrze znana wszystkim jego byłym absolwentom i wychowankom

istniejącej już w Poznaniu Akademii Lubrańskiego, jak również Uniwersytetu Krakowskiego.

Zasadnicza reforma gimnazjum nastąpiła po kasacie zakonu Jezuitów w 1733 r. Wtedy to kierownictwo szkoły objęła Komisja Edukacyjna, przekształcając ją na tzw. Szkołę Wydziałową. Nie zdążyła się jeszcze szkoła należycie rozwinąć, gdy nastąpił drugi a po nim trzeci rozbiór Polski. Rozpoczyna się, najcięższy, ale i najchlubniejszy okres w historii Zakładu. Jeszcze krótki okres napoleoński: Księstwo Warszawskie, a potem już sto lat znoonej i krwawej walki oraz zmagania się z potężnym

rozwinęło nawet tajną działalność patriotyczną, organizując tajne stowarzyszenia młodzieżowe. Jak owocnym był wynik pracy w tych organizacjach świadczy udział poznańskiej młodzieży gimnazjalnej we wszystkich powstaniach na terenie całej Polski. Tak jak dawniej uczniowie Gimnazjum św. Marii Magdaleny walczyli w szeregach armii polskiej z Turkami i Tatarami pod Chocimem a z Janem Sobieskim szli na odsiecz Wiednia, tak i teraz garnęli się pod sztandary powstańcze, oddając często młode swe życie w ofierze Ojczyźnie. Bezowocne wysiłki starszych pokoleń nie zniechęciły do walki poka-

„C.W.”

Prosimy wypełnić czytelnik!

DEKLARACJA

Niniejszym zamawiam w przedpłacie pierwszą serię (4 tomy) Narodowego Wydania Dzieł Adama Mickiewicza. Warunki przedpłaty są mi znane. Należność w sumie zł 800 zobowiązuje się wpłacić na konto P. K. O. Nr. I — 7474 w ratach miesięcznych po 200 zł, lub w dwóch ratach po 400 zł albo jednorazowo w miesiącu czerwcu 800 zł.

(niepotrzebne skreślić)

_____ nazwisko _____	_____ Miejscowość _____
_____ Imię _____	_____ ulica, nr domu _____
_____ Zawód _____	_____ Poczta powiat _____

Wyciąć, nakleić na kartę pocztową i przesłać pod adresem:
Warszawa ul. Daszyńskiego 14 „CZYTELNIK” Instytut Wydawniczy

polu chwały czy też w hitlerowskich obozach koncentracyjnych. Szczególnie chlubnie zapisali się w historii gimnazjum księża prefekci, zwłaszcza gdy wydano z gimnazjum wszystkich profesorów Polaków i nie było już żadnego widomego znaku polskości poza tymi właśnie bohaterko otwarcie wyznającymi swe uczucia narodowe, prefektami.

Warto więc sobie u progu 375-lecia tej najstarszej — obok Gimnazjum Kłasyckiego im. św. Anny w Krakowie — uczelni w Polsce uświadomić twórczą tradycję Gimnazjum im. św. Marii Magdaleny, które tak chlubnie przysłużyło się Polsce, wydając tyle pokoleń wartościowych ludzi i obywateli.

Również i ostatni maturzyści gimnazjum św. Marii Magdaleny — obchodzący dziś swoje dziesięciolecie — wspominają dawne lata spędzone w murach tej uczelni. Przypominam sobie doskonale piękne słowa wypisane na okładce pisma „Spod czapki uczniowskiej”, które brzmiały: „Młodość nasza jest rzeźbiarką, co wykuwa żywot cały”. Istotnie uderzenie dłuta jej, musiały być na ławie gimnazjalnej szczególne głębokie, skoro czas ani zawierucha wojenna nie potrafiły ich zatrzeć, potęgując szacunek i pietyzm do szczęśliwie ocalałych murów tej najstarszej uczelni.

Teodor Smielowski

PRAWO SŁYCHAĆ

Pawlicki J. — W sprawie oferty kupna gospodarstwa w głosie Wielkopolskim prosimy zwrócić się pod Nr 11 419.

Jotek 22. — Mycie schodów wchodzi w zakres regulaminu porządków domowych. Nieprzebranie regulaminów daje podstawę do wniesienia skargi eksmisyjnej do Sądu.

Fl. T. — 1) Pretensję przedwojenną może Pan przerachować około 30-krotnie. Odsetki przysługują Panu za czas od 1 kwietnia 1945 r. 2) Odpowiedzialność z weksla jest solidarna. Wierzyciel może pozwać dłużników według swego uznania. Panu przysługują na wypadek zapłaty weksla prawo regresu do swych poprzedników.

Bez podpisu. Uzyskanie majątku jest uzależnione od wykazania, że przyjął Pan papiery przynależności do narodowości niemieckiej pod przymusem oraz że zachował Pan w czasie okupacji swą odrębną narodowość polską.

„Meteor”. — Organ egzekucyjny Urzędu Skarbowego może stosować środki przymusowe.

K. St. G. 17. — Może Pan żądać jako wierzyciel spłaty nominalnej wartości hipoteki.

M. K. Scinawa. — Prosimy o podanie daty ogłoszenia w Głosie Wielkopolskim wiadomości o służbie zdrowia na Ziemiach Odzyskanych.

Nr 161

STRONA 5

Plażowicze i skoszone siano na brzegach „Rusałki”

Nie każdy może sobie pozwolić na wczasy w renomowanym uzdrowisku. Młodzież, która posiada trudności w zdobyciu pieniędzy nawet na bilet do Puszczycy lub Osowej Góry, musi zadowolić się „wodami lokalnymi”, a więc: Wartą, pływalią na Sołacz lub Rusałką.

Uruchomiono więc specjalne tramwaje „popularne” idące na Sołacz. Zapewniają one zmniejszenie tradycyj-

nego w upalne dni na trasie do Sołacza „elektrycznego magla” (elektrycznego bo w koleje elektrycznej).

Zjazd b. absolwentów Gimn. im. Św. Marii Magdaleny

Dziś — 13 czerwca br. odbędzie się zjazd koleżeńcki b. absolwentów Gimn. im. Św. Marii Magdaleny, którzy w roku 1938 składali egzamin dojrzałości jako ostatni abiturienti 8-klasowego gimnazjum dawnego typu klasycznego. Zjazd poprzedzi msza św. w kościele Wszystkich Świętych przy ul. Grobla 1, o godz. 9 rano, w intencji wszystkich zmarłych profesorów i kolegów. Pieniążki religijne wykona znany chór kościelny im. ks. dra W. Gieburowskiego pod batutą — wychowanka Gimnazjum Marii Magdaleny — Stefana Stuligrosza.

Uprasza się wszystkich absolwentów rocznika 1938 zamieszkałych w Poznaniu, jak i poza Poznaniem o liczny udział w zjeździe i punktualne przybycie. (s)

Uwaga, członkowie „Czytelnika”

Oddział Kulturalno-Oświatowy Spółdzielni „Czytelnik” zawiadamia swoich członków, że na dzień 17 bm. wykupił przedstawienie w Teatrze Polskim na sztukę Tadeusza Hołuj: „Dom pod Oświęciami”.

Bilety z 50% zniżką do nabycia za okazaniem legitymacji członkowskiej w oddziale Kulturalno-Oświatowym „Czytelnika”, ulica Marsz. Focha 14 w godzinach od 9 do 15 od poniedziałku, tj. 14 bm.

Amatorami cieniostego parku są raczej osoby starsze i matki z dziećmi, które specjalnie upodobały sobie jeden z głębiej położonych trawników. Po ciechy wesoło fikają nóżkami na świeżym powietrzu, a tylko od czasu do czasu mamusia wstaje i dyskretnie podkłada swą rękę. Wiadomo... W tym wieku to się zdarza.

Park pachnie jaśminem i kwiatem dzikiego bzu. Zza drzew i krzewów dobiegają odgłosy wrzawy: jakieś krzyki, uderzenia i plusk — to młodzież gremialnie okupuje pływalię sołacką. Na zielonej murawie toczy się gra w siatkówkę, a w basenie aż roi się od miłośników kąpeli.

Piękne parkowe alejki wiodą do Rusałki — bezpłatnej „dzikiej plaży”. Brzegi sztucznego jeziora porośnięte krzewami, a miejscami i lasem sosnowym, są przepięknie plażowiczami. Wszędzie dominuje zapach świeżo skoszonego siana, które leży na łąkach. Niestety wrażeń psuje widok porzuconych niechlujnie papierów, co nie da się usprawiedliwić brakiem koszyków.

Wśród zarośli słychać śpiewy i muzykę. Młodzież zabiera ze sobą harmonie, a nawet patefony. Niektóre grupki improwizują poobiedni dancing. Jedną z par próbowała szczęścia w boogie-woogie. Przy tej okazji potknął się o wystający korzeń przewrócił się na trawę. Całe towarzystwo wybuchnęło oczywiście śmiechem. Zresztą nad Rusałką nie brak wesołych momentów. 5-letni chłopiec

z zainteresowaniem podglądał ubierającego się mężczyznę. Tymczasem jakiś inny młodzian oznajmił głośno wszem i wobec: „A teraz proszę nie patrzeć!” 5-letni chłopiec porzucił swój poprzedni obiekt zainteresowania i zajął się podglądaniem nowego, „zakazanego owocu”.

Woda w Rusałce jest ciepła i można jeziorowi wybaczyć, iż posiada miejscami nieco muliste, lub kamieniste dno. Największy urok ma zieleń, która otacza te poznańskie „wody terytorialne”.

Wieczorem, już po zachodzie słońca, ciągną szeregi poznańskich „wielkomieszczan” z powrotem do domu. Przy opustoszałym już parku sołackim czeka ją „tramwaje popularne” MPKE. W rozgrzane upałem mury wędzła się bez „elektrycznego magla”. Przez otwarte okna tramwaju wpada chłodne, wieczorne powietrze. (jml)

Usunąć luźne gzymsy!

Na terenie miasta Poznania znajdują się na uszkodzonych budynkach ozdoby i ledwo trzymające się luźne cegły, które grożą niebezpieczeństwem.

Ponieważ stan taki zagraża bezpieczeństwu publicznemu, Zarząd Miejski — Wydział Bezp. Budowlanego zwraca właścicielom domów! administratorów do usunięcia luźnych elementów budowlanych pod rygorem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności karnej.

Dziś Wieczór Polskiej Pieśni Ludowej 40 PDH

Znany poznański publiczności harcerski chór „Miniaturka” 40 PDH im. Fr. Chopina wystąpi dziś o godz. 20 w auli Miejskich Szkół Handlowych przy ul. Śniadeckich. Dyryguje druh Jerzy Kuczewski. Przed sprzedaż biletów w Ka-De-Ha, ul. Armii Czerwonej 2. W dniu koncertu bilety do nabycia w kasie przy auli od godz. 18.

Kronika wypadków

● Przy ul. Promiennej 79, m. 2, nieznanymi sprawcy dokonali kradzieży mieszkaniowej, przy czym łupem ich padła większa ilość garderoby.

● Podobny wypadek zanotowano przy ul. Szamarzewskiego 24, m. 4, gdzie właścicielowi mieszkania ukradziono cenny zegarek.

● Z nastaniem okresu letniego większość mieszkańców miasta szuka ochłody w zimnych nurtach Warty. Rokrocznie pochłania ona dziesiątki jeżeli nie setki ofiar. Jedną z pierwszych zanotowano przedwczoraj w godzinach wieczornych. Zatonął 15-letni Henryk Nowacki zam. przy ul. Gen. Świerczewskiego 48. m. 3. Pomimo usilnych zabiegów nieszczyśliwego nie zdatano przywrócić do życia. Niech ten wypadek będzie ostrzeżeniem tak dla lekkomyślnych pływaków jak i ich rodziców. (H)

● Śmierć w nurtach Warty. Tadeusz Stefankiewicz zam. w Junikowie, ul. Karczyńska 2, po zdany egzaminie poszedł do Warty, aby się wykapać. Kąpiel zakończyła się tragicznie, gdyż Stefankiewicz na skutek ataku serca zatonął. Po 1½-godzinnych poszukiwaniach wydobyto martwe zwłoki. (H)

Dziś w Poznaniu

Niedziela
Antoniop. P.
Chociemierza

Słońce wsch.: g. 4.30
zach.: g. 21.15
Księżyc wsch.: g. 11.21
zach.: g. 1.19

TEATRY
Teatr Wielki — dziś o godz. 19 „Tosca” z udziałem pp. dr. Stani-Zawadzkiej, Roya, Kowalskiego na czele; jutro — teatr nieczynny.
Państw. Teatr Polski — dziś i codziennie o godz. 19.30 głośna nowość polska T. Hołuj pt. „Dom pod Oświęciami” w reżyserii dyr. E. Chaberskiego i z dekoracjami St. Jarockiego.

Teatr Nowy — dziś w niedzielę o godz. 19.30 po raz ostatni Ludwik Solski gra w Poznaniu przed wyjazdem do Warszawy swą świetną rolę Łatki we fredrowskim „Dożywociu”. Od poniedziałku — teatr nieczynny. W piątek, sobotę i niedzielę przyszedł tygodnia występ Chmurkowskiej, Olszy i S. Sojceckiego.

Komedia Muzyczna — w dzisiejszą niedzielę o godz. 17.30 i 20 ostatnie dwa razy grana jest operetka „Nitouche”. W poniedziałek i wtorek — teatr nieczynny. W środę prapremiera wesołej komedii muzycznej Jerzego Tomskiego — „Kariera panny Mary”, opowiadającej na wesoło o stosunkach panujących za kulismis filmu amerykańskiego. W rolach głównych: Maria Laskowska. Reżyseruje Al. Oledzki, dekoracje — Z. Szpingiera.

Teatr Aktora i Łalki — dziś teatr nieczynny. Jutro, w poniedziałek o godz. 18 po raz ostatni kukielkowa bajka pt. „O Tymku i Szymku”. Dekoracje i łalki w wyk. art.-mal. Ireny Pikiel.

KINA
Apollo — „Zielona Dolina” o godz. 13, 15.30, 18 i 20.30 (od lat 14); Bałtyk — „Rozdzina Froment” o godz. 14.30, 16.30, 18.30 i 20.30 (od lat 14); Muza — „Trzech Panów Ludwików” o godz. 14, 16, 18 i 20 (od lat 14); Rialto — „Podejrzanie” o godz. 14, 16, 18 i 20 (od lat 18); Warta — „Zakazane piosenki” o godz. 13.30, 16, 18.15 i 20.30 (od lat 10); Program Aktualności nr 11 — o g. 10, 11, 12, 13.

Cyrk nr 2 (ul. Fr. Ratajczaka nar. ul. Niezłomnych) — o godz. 12, 15.30 i 19.30.

Piękne widowisko ludowe na Winiarach. Piękne widowisko ludowe pt. „Zaślubiny Wisły z Bałtykiem”, muzyka S. B. Poradzkiego, wystawia z okazji 25-lecia chór „Gedźba”. Poznań-Winiary na boisku przy ul. Obornickiej w niedzielę, dnia 13 czerwca br. Konkurs chórów o nagrody jubileuszowe o godz. 15.30, widowisko o godz. 18. Dojazd tramwajami nr 9 i 11.

Cały Poznań

wybiera się na **Wielką Wentę**

którą urządza w dniu dzisiejszym na Dzieńcu Miejskim przy Drodze Dębińskiej Koło Przyjaciół Harcerzy przy V Hufcu Poznańskim.

Początek o godzinie 14.00
Dojazd tramwajem nr. 6
Wiele urozmaiceń dla dzieci i starszych.
Popisy harcerzy.
Koncerty własna orkiestra harcerska.
Bufet własny zaopatrzone.
Czysty zysk przeznaczony na kolonie letnie.
14001

Dnia 10 czerwca 1948 zmarł po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy mąż, ojciec i dziadek, śp.

Leon Szczurkiewicz

b. dyrektor administr. P.W.K. w Poznaniu
oraz długoletni decernent finansowy st. m. Poznania, Kawaler Krzyża Komandorii Polonia Restituta.
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 14 czerwca br., o godz. 11 z kaplicy cmentarnej na Górczynie, o czym zawiadamiają 14175

żona, syn, córka, wnuki i rodzina

W piątek, dnia 10 czerwca 1948 zmarł po długich cierpieniach, w 64 roku życia, śp.

radca Leon Szczurkiewicz

długoletni decernent finansowy Zarządu Miejskiego st. m. Poznania
W Zmarłym Zarząd Miejski tracił bardzo gorliwego i oddanego sobie pracownika, który na swym wysokim stanowisku, w ciągu szeregu lat gorliwej służby położył dla dobra miasta wielkie zasługi.
Cześć Jego pamięci!
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 14 czerwca br., o godz. 11 z kaplicy cmentarnej na Górczynie.

6b-256 **Zarząd Miejski st. m. Poznania**

W pierwszą rocznicę śmierci najdroższego męża i ojca, śp.

Józefa Kielmana

oraz za spokój dusz ukochanych braci i wujków, śp.

ks. Juliana, Wincentego Kaliksta i Leonarda Wilkansów

zmarłych w czasie okupacji i po wojnie, zostaną odprawione

msze św żałobne

w kościele św. Marcina przy ul. Fredry we wtorek, 15 bm., o godz. 9, o czym zawiadamia

Jadwiga Kielmanowa z synem

Poznań, Piekary 9, m. 6 6a-123

Dnia 11 czerwca 1948 zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 50, nasz drogi kolega i przyjaciel, śp.

Tomasz Gotojuch

inżynier-konstruktor
długoletni kierownik biura technicznego budowy wagonów firmy H. Cegielski, a ostatnio Centralnego Biura Konstruktoryjnego Zjednoczenia Przemysłu Taboru i Sprzętu Kolejowego
W Zmarłym straciliśmy szlachetnego kolega, zdolnego konstruktora i wytrwałego pracownika.
Cześć Jego pamięci!
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 14 bm., o godz. 11.30 z kaplicy cmentarza Bożego Ciała na Dębcu.
Msza św. za spokój duszy Zmarłego odprawiona zostanie we wtorek, 15 bm., o godz. 8 w kościele OO. Zmartwychwstańców na Wildzie.

Dyrekcja Rada Zakładowa C. B. K.
Zjednoczenie Przemysłu Taboru i Sprzętu Kolejowego 14206

Dnia 11 czerwca 1948 zasnął w Bogu namaszczony Olejami św. po krótkich i ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, dziadek i pradziadek, śp.

Kazimierz Pruchniewicz

przeżywszy lat 83.
Msza św. odprawiona zostanie w poniedziałek, 14 bm., o godz. 10 w kościele parafialnym w Gieczu, po czym odprowadzenie drogi nam zwłok na cmentarz.

14148 **W ciężkim smutku pograżeni**
żona i rodzina

GIMNAZJUM I LICEUM

Sióstr Nazaretanek w Kaliszu

z prawami szkół państwowych

przyjmuje zgłoszenia do klas od 8 do 11

6a-33 **Przy zakładzie internat**

Dnia 11 czerwca 1948 o godz. 7.30 zmarł niespodziewanie na udar serca, namaszczony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, syn, brat, stryj, wuj i szwagier, śp.

Marian Wiśniewski

urzędnik Zakładów Siły, Światła i Wody
przeżywszy lat 44.
Msza św. za spokój duszy Zmarłego odprawiona zostanie w poniedziałek, 14 bm., o godz. 7.30 w kościele OO. Zmartwychwstańców na Wildzie. Pogrzeb tego samego dnia o godz. 10.30 z kaplicy cmentarza Bożego Ciała na Dębcu.

W głębokim smutku pograżeni
żona z córkami, matka, siostry, bracia i rodzina
Poznań, ul. Rolna 68 m. 2 14207
Zakład Pogrzebowy „Ceremonia”, ul. Towarowa 25. Tel. 40-63.

W pierwszą rocznicę śmierci naszej najdroższej matki, śp.

z Jankiewiczów

Salomei Ratajowej

zostanie odprawiona msza św. żałobna za spokój Jej duszy w kościele parafialnym w Buku we wtorek, dnia 15 bm., o czym zawiadamiają

14150 **dzieci**

Gimnazjum Przemysłowe

fabryki Stomil w Poznaniu

przyjmuje zgłoszenia kandydatów do klasy I. Zapisy w Sekretariacie Szkoły w dniach 14, 15, 16 i 17 czerwca od 17-19, al. Marcinkowskiego 22.
Przy zapisie przedstawic:
a) własnoręcznie napisany życiorys
b) świadectwo z kl. VII lub VIII szkoły podstawowej za pierwsze półrocze.
Wszyscy uczniowie otrzymują stypendia oraz wszelkie pomoce naukowe.

6a-111

Dnia 11 czerwca 1948 zmarł, śp.

Marian Wiśniewski

członek zarządu Spółdzielni Spożywców Pracowników Zakładów Siły, Światła i Wody
W Zmarłym straciliśmy zasłużonego pracownika i zaenego kolega, który swą fachową i sumienną pracą położył dla dobra Spółdzielni duże zasługi.
Cześć Jego pamięci!
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 14 bm., na cmentarzu parafialnym na Dębcu o godz. 10.30. 14188

Rada Nadzorcza Zarząd

Teren nad Wartą

nadający się na przystań sportów wodnych przy ulicy Wioślarskiej do wydzierżawienia

Zgłoszenia:
K. Maćkowiak św. Marcin 5 m 9
Telefon 37-79 14107

Zarząd Miejski w Swarzędzu (pokój nr 20) sprzedaje drogą publicznej licytacji w dniu 15. VI. 48 o godz. 10 parcelę budowlaną położoną przy placu Niezłomnych nr 8. Cena wywoławcza 250 000.— zł. Warunki poda się przed licytacją.
Poza tym do sprzedaży jest 1 samochód ciężarowy 3 tonowy marki „Ford” w dobrym stanie, 1 pompa z motorem gębinowym i 2 transformatory. Obejrzeć można w Swarzędzu. — Zgłosić się u sekretarza miejskiego.

14133 **Burmistrz: (—) Rajewicz**

Dnia 11 czerwca 1948 zmarł, śp.

Marian Wiśniewski

kierownik Oddziału Zoopatrzenia
nasz długoletni pracownik, działacz społeczny, odznaczony srebrnym Krzyżem Zasługi. W Zmarłym tracimy dobrego, obowiązkowego i lojalnego pracownika.
Cześć Jego pamięci!
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 14 bm., o godz. 10.30 z kaplicy cmentarnej na Dębcu, ul. Wiśniowa 5.

Dyrekcja, Rada Zakładowa i współpracownicy
6a-133 Zakładów Siły, Światła i Wody
st. m. Poznania

WEŁNĘ najlepiej płaci i wymienia

SKÓRY surowe, futerkowe, kupuje

Lódzka Hurtownia Art. Włókienniczych
Poznań, św. Marcin 61. Tel. 35-40.
Filia: M. Focha 16, w Hali Targów Poznańskich, naprzeciw Dworca Zachodniego. Tel. 63-31. 64811

Sprzedam

WARSZTAT MALARSKI

z powodu śmierci męża, dobrze zaprowadzony, pierwszorzędne urządzenia; maszyna do natrysku mebli oraz rusztowanie i inne materiały malarskie.
Oferty Rozdzielni Spółdzielni Wydawniczej „Wiedza” — Gniezno, ul. Chrobrego 12a. 6b-243

URZĄD WOJEWÓDZKI

Wydział Oświaty Rolniczej w Poznaniu

poszukuje **DYREKTORÓW, INSPEKTORÓW, KIEROWNIKÓW i NAUCZYCIELI** do męskich i żeńskich szkół rolniczych (licea, gimnazja, szkoły P. R. i P. R. W.)
Uprawieni do nauczania przedmiotów zawodowych, humanistycznych — matematycznych — przyrodniczych — zgłaszać się mogą osobiście lub pisemnie pod adresem **Wydział Oświaty Rolniczej Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu** Plac Wolności nr 14 6b-106

ELEGANCKIE UBRANIA MĘSKIE

NAJWIĘSZY WYBÓR — NAJNIŻSZE CENY

Plaszcze męskie i damskie, Prochowce, Blezery

Ubranka chłopięce — Spodnie — Materiały ubraniowe i jedwabie
sukienkowe oraz wytworną bieliznę damską i męską — poleca

Edward Michaelis

Poznań, Wrocławska 22 (Walki Młodych) nar. Szkolnej, tel. 22-14 i 16-54

Stalówki i klipsy do wiecznych piór

poleca

ELIKS GOŚLIŃSKI

WYTWÓRNIA STALÓWEK
Poznań
UL. OBORNICKA 90 — TEL. 522-36

Dla Fabryk i Wytwórn Cukierniczych!

Polecam na sezon: dropiarki, automaty do tutek na gaz i żelaza do pieczenia wafli jak: kraci, bomby, tuki, muszle oraz maszyny i konserwatory do lodów.

FR. LEWANDOWICZ
Maszyny, Przybory i Surowce Cukiernicze
Inowrocław, św. Ducha 26, tel. 16-26, rok zal. 1924

Wolne posady

Potrzebna pomoc domowa — Sobkiewicz, Szamarszewskiego nr 37. 13993

Malarzy wykwalifikowanych zatrudni Zakład Malarski, ul. Limanowskiego 12. 14047

Dziewczynie do wszelkich robót domowych przyjmę. Poznań, Limanowskiego nr 16a m. 20. 14095

Drogiest młodemu, po wyuczeniu, przyjmie Drogeria pod Lwem, Cz. Jankowskiej, Kruszwica, Rynek 19, tel. 5. 13755

Sila biurowa, samotna, na wieś potrzebna. Zgłoszenia: Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego, Oddział Poznań, Dąbrowskiego 17 6b-214

Spółdzielnia Budowlana „Postep” Poznań, Poplińskich 4 przyjmie natychmiast

murarzy i robotników budowlanych
do prac ziemnych. 6b-258

10 klejarek do terek papierowych w pracowniach (papier do domu), poszukuje Fa K. Hoffmann, Wroby papierowe, ul. Marsz. Focha 27. 14132

Kilku krawców na miarową pracę może się zgłosić w Spółdzielni P. Z. U. ul. Jackowskiego 22. c2005

Paniłenka do pomocniczych prac biurowych, maszynopisanie, przyjmie, Leitgeber, Poznań, Naramowicka 47. c1997

Szlifyer-kopirarz potrzebny zaraz. Wytwórnia kopyt szwskich, Marsz. Focha 173. 14138

Poszukujemy kilku przedstawicieli na prowincję na miasto Poznań i prowincję. Zgłoszenia: Centrala Rybna Poznań, Szyperka 20, Wydz. Personalny. 14137

Księgową wzgl. księgową potrzebną zaraz wgl. od 1. 7. do Rolniczego Zakładu, do świadczącego Wronów, p. ta Koźmin, pow. Krotoszyń. 13448

Spółdzielnia poszukuje 1 ekspedientki do brzozy (spółdzielni), 1 ekspedientki do brzozy (wókienniczej). Oferty Głos Wielkopolski nr 14130.

Samodzielna sekretarka zaangażująca Delegatura RTPD, Słowackiego 13. 14123

Poszukujemy natychmiast 2-ch majstrów drogowych obywateli z doświadczeniem. Adres: Wskaże Głos Wlkp. nr 14119.

Stelmacha przyjmie Brzeski auto, Jakuba Wujka 8. p5087

Przedstawiciel podręczający z branży farmaceutycznej, do brzozy zaprowadzenia, potrzebny. Oferty: PAR, Poznań, Ratajczaka 7, pod 6.415. p5086

Młodsza inteligentna praktykantka, pisząca biegle na maszynie, do biura handlowego w Poznaniu, zaraz potrzebna. Oferty: PAR, Ratajczaka 7 — pod 6.411. p5082

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

KSIĘGOWY
tylko męska, samodzielna i wykwalifikowana sila, obeszna z planem kont. potrzebna na stałe stanowisko. Warunki według umowy. Zgłoszenia pisemne z podaniem dotychczasowej praktyki uprasza
Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”
Poznań, ul. Wyspiańskiego 10, I ptr. 14123

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”.
Redaktor naczelny: Jan Zagłowski.
Adres redakcji: Poznań, ul. Matejki 53, tel. 64-75, 62-70 i 77-49.

Redakcja w Drukarni P. P. Z. G. Poznań-Północ
K-50922

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

Przedstawiciela poważnego, energicznego, na Poznań oraz na województwo poznańskie, poszukuje Wytwórnia Chemiczna „HEL”. Czestochowa, ul. Ochotników Wojennych 4/6 (chemy, pasty do podłoż, suche zaprawy, proszki do szorowania, oliwa techniczna). Tylko silny rutynowany w pracy akwizytorskiej będąc brane w rachubę. 6b-194

LEDA

PRZECIWKO PIEGOM

Żądać wszędzie!

Wózki dziecięce

spacerowe, solidnej budowy
Sprzedaż tylko hurtowa

Poznańska Wytw. Wózków Dziecięcych

Inform. Fa „Renoma” Poznań
Stary Rynek 23, telefon 97-77

5089

OGŁOSZENIA DROBNE

Biuro Ogłoszeń czynne w dni powszednie od 8—19-tej, w soboty od 8—17-tej w Poznaniu przy ul. Wyspiańskiego 10 I piętro. — Tel. 64-75 i 62-70 (wewn. 5) —

W Poznaniu przy ul. Wyspiańskiego 10 I piętro. — Tel. 64-75 i 62-70 (wewn. 5) —

Księgowo-biლისista, żurnal — przebitkowa, poszukuje pracy. Także na wyjazd. Oferty Głos Wielkopolski nr 14104.

Poszukuje posługi i prania. Oferty Głos Wlkp. nr 14159.

Gospodyni kulturalna, wzorowa, zupełnie samodzielna, zajmie się gospodarstwem samodzielnym. Warunki wgl. Oferty Głos Wielkopolski nr 14136.

Nauka
Wieczorne kursy księgowości rozpoczynam 1 lipca. Smólski, Wawrzyniaka 33. 6b-192

Osobiste
Uwaga! Pięty pateronowe — adaptery kompletne, akordiony, usne harmonijki i inne instrumenty muzyczne, aparaty fotograficzne, filmy, maszyny do szycia i pisania, poleca i kupuje „Emka”. Wrocławska 30, Własne warsztaty na prawy. p4977

Sprzedaje
Wagi uchyłne apteczne, analityczne, osobowe. Kupno — sprzedaż — naprawa. Figiński, Fredry 1, I ptr. p4622

Tapczany, fotele najkorzystniej wykonuje Waligóra, Garbary 35 (nar. Woźnej). 6b-85

Najmniejszy skład — największy wybór. Materiały wieszniene, jedwabie i płótna. Firma Roman Eywik, Poznań, Gołębiewska 7, vis a vis Fary. 6b-53

Wiertarka elektryczna, odkurczacz uniwersalny. Jackowskiego 33 m. 2. 14125

Wiatrak na rozbiórki lub w całości sprzedam. Bachmann, Gośtyn, ul. św. Ducha 34. 13644

Do wiatraka sprzedam stembar z zastrzałami. Zgłosz.: Rozalia Zajdlerówna, Pobjedzińska. 13903

Fortepianę sprzedaje i kupuje Magazyn Fortepianów, św. Marcina 22, w podwórzu, tel. 23-91. p4763

Państwowy Browar Kobylepole
tel. 32-45 i 44-90
sprzedaż dnia 19. 6. 48 godz. 12 w drodze przetargu publicznego nast. pojazdy mechaniczne wycofane z ruchu:
1. samoch. osob. Opel P 4 bez ogumienia,
2. samoch. ciężar. Koniak nośność 2,5 t na gaz drzewny bez ogumienia. 6b-252

Mehle różne, wielki wybór, korzystnie, Janiak Poznań Rybaków 6, w podwórzu. p4855

Kieszk-altana drewniana 2x3 m do sprzedania, Piaskowa nr 3 m. 5, godz. 13—15-tej. 13761

Planina najkorzystniej Drygas, Skarbowa 15. Tel. 99-79. p4983

Sprzedam trzy prasy
do bakielitu wraz z matrycami, prasę młotową, wiertarkę stołową, oraz szlifierkę. Tel. 73-51 — 85-60. 14178

„Tempo” trzykołowiec na chodzie sprzedam. Promieniści 1 m. 3. 14087

Podjęźli sypialnie dla letnisk, pensjonatów, hoteli, w każdej ilości oraz pierze na pościelę poleca „Emkap”. Mielcarce, Poznań, Wrocławska 30. p4754

Sprzedam lub wydzierżawie lokal dziennie-nocyjny, kawiarnia i restauracja, z koncesją branżową i wódczaną, sala taneczna i ogrodem. Oferty Gł. Wlkp. nr 13944.

Samochód
ciężarowy Renault z częściami zapasowymi po generalnym remoncie sprzedam.
Poznań, Piękna 52 m. 2. p5052

Pompę podwózkową sprzedam. Debic, Maszynowa 24. k999

Sprzedam względnie zamienie plac budowlany przy moście Chwaliszewskim na mieszkanie 2½ pokoje z kuchnią z przyłączeniem. Podkomorska 27 m. 1, Krzyżan Kaluba. 13975

Samochód
ciężarowy Renault z częściami zapasowymi po generalnym remoncie sprzedam.
Poznań, Piękna 52 m. 2. p5052

Pompę podwózkową sprzedam. Debic, Maszynowa 24. k999

Sprzedam względnie zamienie plac budowlany przy moście Chwaliszewskim na mieszkanie 2½ pokoje z kuchnią z przyłączeniem. Podkomorska 27 m. 1, Krzyżan Kaluba. 13975

Samochód
ciężarowy Renault z częściami zapasowymi po generalnym remoncie sprzedam.
Poznań, Piękna 52 m. 2. p5052

Pompę podwózkową sprzedam. Debic, Maszynowa 24. k999

Sprzedam względnie zamienie plac budowlany przy moście Chwaliszewskim na mieszkanie 2½ pokoje z kuchnią z przyłączeniem. Podkomorska 27 m. 1, Krzyżan Kaluba. 13975

Samochód
ciężarowy Renault z częściami zapasowymi po generalnym remoncie sprzedam.
Poznań, Piękna 52 m. 2. p5052

Pompę podwózkową sprzedam. Debic, Maszynowa 24. k999

Sprzedam względnie zamienie plac budowlany przy moście Chwaliszewskim na mieszkanie 2½ pokoje z kuchnią z przyłączeniem. Podkomorska 27 m. 1, Krzyżan Kaluba. 13975

Samochód
ciężarowy Renault z częściami zapasowymi po generalnym remoncie sprzedam.
Poznań, Piękna 52 m. 2. p5052

Pompę podwózkową sprzedam. Debic, Maszynowa 24. k999

Sprzedam względnie zamienie plac budowlany przy moście Chwaliszewskim na mieszkanie 2½ pokoje z kuchnią z przyłączeniem. Podkomorska 27 m. 1, Krzyżan Kaluba. 13975

Samochód
ciężarowy Renault z częściami zapasowymi po generalnym remoncie sprzedam.
Poznań, Piękna 52 m. 2. p5052

Pompę podwózkową sprzedam. Debic, Maszynowa 24. k999

Sprzedam względnie zamienie plac budowlany przy moście Chwaliszewskim na mieszkanie 2½ pokoje z kuchnią z przyłączeniem. Podkomorska 27 m. 1, Krzyżan Kaluba. 13975

Samochód
ciężarowy Renault z częściami zapasowymi po generalnym remoncie sprzedam.
Poznań, Piękna 52 m. 2. p5052

Pompę podwózkową sprzedam. Debic, Maszynowa 24. k999

Sprzedam względnie zamienie plac budowlany przy moście Chwaliszewskim na mieszkanie 2½ pokoje z kuchnią z przyłączeniem. Podkomorska 27 m. 1, Krzyżan Kaluba. 13975

Samochód
ciężarowy Renault z częściami zapasowymi po generalnym remoncie sprzedam.
Poznań, Piękna 52 m. 2. p5052

Pompę podwózkową sprzedam. Debic, Maszynowa 24. k999

Sprzedam względnie zamienie plac budowlany przy moście Chwaliszewskim na mieszkanie 2½ pokoje z kuchnią z przyłączeniem. Podkomorska 27 m. 1, Krzyżan Kaluba. 13975

OTWARCIE

pięknie położonej „Kawiarni Sportowej”
w Zielonej Górze
przy Wągmostawie
szosa Sulechowska

nastąpiło w sobotę dnia 12 bm. o godz. 18.00

Uwaga: Codziennie koncert w ogrodzie znanej orkiestry Zaochzańskich Zakładów Budowy Mostów i Wagonów. Codziennie dancing w muślin na wodzie i przejażdżki łódkami. W razie niepogody koncert i dancing w obszernej oszklonej werandzie. Kierownictwo spoczywać będzie w rękach znanego właściciela Restauracji „Zagłoba”

p. Leona Sobkowiaka

Kawiarnia Sportowa czynna będzie codziennie cały dzień.
W dni świąteczne koncert od godz. 16 — w dni powszednie od godz. 18. 6b-245

Ziemia do sprzedania pod budowę, parcele lub całość w ilości 35.700 m² Poznań-Naramowice. Poważni reflektanci. Adres wskazuje PAP, Poznań, Mielżyńskiego 8 6b-216

SŁOJE do miodu do zapraw

gumki, sprężynki, balony, rurki fermentacyjne, garnki kamienne do powideł

„poleca” wagonowo i drobniocwo

POZNAŃSKA HURTOWNIA PORCELANY, FAJANSU I SZKŁA
Poznań, ul. Magazyńska 1a

W Poznaniu przy ul. Wyspiańskiego 10 I piętro. — Tel. 64-75 i 62-70 (wewn. 5) —

Komplet maszyn do wyrobów drzewnych. Oferty: PAR, Ratajczaka 7, pod 6.396. p5069

Mebie, oddzielne sztuki oraz komplety, korzystnie poleca Janiak — Balcerowski. Za Bramką 4 (przy pl. Bernardyńskim). p5075

Motor ropny 12 koni „Jehne” pierwszorzędny, okazynie. Poznańska 68. p5076

Stroje ludowe na Morawach (Czechosłowacja). Na specjalną uwagę zasługują artystycznie wykonane ozdoby domów na tle których dokonano zdjęcia. (Fot. Ag. Il. APi)

Na 68 równoleżniku

Zatoka Kolska ukazuje się we mgle Golfstromu, ponura, ściśnięta między brzegami. W rozproszonym świetle polarnego poranku błyszczą powierzchnia wody, koloru ołowiu, wnoszą się wokół nagie skały. Jakby zmęczona długą drogą, powoli płyną okręty, niepokojąc ciszę zatoki powitalnymi gwizdami.

Ziemia już blisko. Widać jej zarysy i przylepione do brzegów domki, osiedla. Ze stromych skał często migoce światło reflektora. To nadbrzeżny posterunek zapytuje o nazwę i przynależność okrętów.

Dyżurny sygnalizuje odpowiedź. Po lewej stronie zarysowują się cudaczne spłoty kranów i rur, sylwetki wielkich okrętów. Aż nagle, w blasku słońca, ukazuje się cały Murmańsk — miasto, port, węzeł kolejowy północy.

Murmańsk i kolej powstały niemal jednocześnie.

Bogata ziemia murmańska, niezamrażająca wody, stanowiąca wrota do Rosji — niejednokrotnie ściągająłoby pożądliwe spojrzenia cudzoziemców.

Carska ekspedycja przedsięwzięta w 1897 roku na okręcie „Almaz” (diament) zapoczątkowała dziewięćdziesięcioletnie poważne prace badawcze na brzegach Zatoki Kolskiej.

Sprawy budowy Murmańskiej kolei zostały rozwiązane pozytywnie. 3 listopada 1916 roku pierwszy pociąg stanął na brzegu Zatoki, u stóp góry, gdzie obecnie znajduje się Murmańsk. Wy-

Stenograficzna maszyna do pisania

Fabryka maszyn do liczenia i pisania w Riazaniu przystąpiła do seryjnej produkcji stenograficznych maszyn do pisania.

Maszyny te służą do zapisywania wykładów, odczytów.

Zapisywanie stenogramu na maszynie odbywa się przy pomocy ustalonych znaków złożonych z kombinacji liter alfabetu, zgodnie z określonym systemem. System ten, jest znacznie łatwiejszy do opanowania, niż zwykła stenografia.

Maszyna jest lekka, przenośna, waży niewiele ponad 2 kg.

V „Tour de Pologne” wygrał Napierała

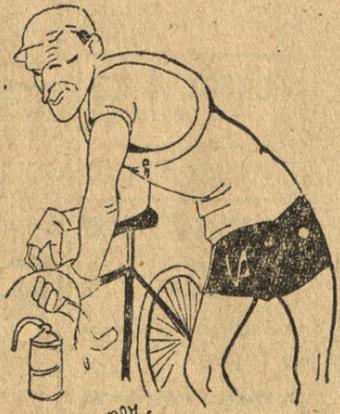
Ostatni przed wojną wyścig dookoła Polski odbył się w roku 1939. Powtórzył w nim swój poprzedni sukces Bolesław Napierała, wygrywając bardziej zdecydowanie niż przed dwoma laty.

Tour de Pologne z roku 1939 prowadził podobnie jak i poprzedni przez 8 etapów, jednakże trasa jego była krótsza o 48 km.

Jak zwykle start i meta znajdowały się w Warszawie. Pierwszy etap prowadził do Lublina, a dalsze następująco: Lublin, Lwów, Rzeszów, Kraków, Cieszyń, Katowice, Piotrków, Warszawa.

Cała trasa wynosiła 1,291 km i Napierała przebył ją w czasie 41,33,53. Napierała poprawił swój poprzedni rekord i uzyskał jeszcze lepszą szybkość przeciętną, która wynosiła 31,108 km na godzinę.

Jeden z obecnych faworytów na zwy-

Jaskólski (Łódź), 42,10,55,8 godz., 4) Bieniek (Orkan) 42,12,27,6 godz., 5) Łoza (Garbarnia) 42,31,06,9 godz., 6) Cieniewski (WTC).

W wyścigu wzięli udział polscy emigranci z Francji z których najgroźniejszy był Witke, zwyciężył on nawet jeden etap, bijąc naszych kolarzy o pełne 15 minut. (Tom)

„Przekrojona” Jerozolima

Czy człowiek ma serce po prawej stronie? Widzieliśmy kiedyś w „Przekroju” takie zdjęcie przekrojonego na pół ludzkiego ciała. I serce było w prawym boku. Każdy z czytelników chwycił się wtedy za swoje, stwierdzając że zgrozą, że jest człowiekiem anormalnym.

Dzisiaj znów chwytamy już nie za serce, lecz za 165 numer „Przekroju” z dnia 6.—13. VI, 48, na którego czwartej stronie widnieje sobie pewne zdjęcie z Palestyny. Z umieszczonego objaśnienia wynika, że przedstawia ono ludność Jerozolimy, usuwającą dzieci z miejsc zagrożonych ostrzałem. Chodzi więc o jedną ze scen wojennych, rozgrywających się w Palestynie.

Zdjęcie ciekawe i aż dziw bierze, że fotograf nie bał się nic a nic świszczących kul, tylko pstrykał i pstrykał. Jeszcze większy dziw bierze, kiedy sobie czelek u przytomni, iż ten sam fotos ukazał się w tygodniku „Żołnierz Polski” niedawno, bo... w numerze z Wielkiejnocy br. Tam jednak czytamy, że zdjęcie przedstawia moment po wybuchu samochodu z amunicją na jednej z ulic Jerozolimy.

Wielkanoc była w marcu. W marcu nie było jeszcze walc ulicznych w Jerozolimie. Wysadzono tylko w powietrze to i owo.

„Przekrój” chciał się też wysadzić... na oryginalne i aktualne zdjęcie z teatru wojny w Palestynie. Ale stało się to, co się nie raz na wojnie zdarza. Wypadł się nie udał.

Trudno. Tak już nasz los. Raz na wozie, raz pod wozem. Chciałoby to być wóz z amunicją...
MIK

Dziecięca radiostacja

W jednym z parków miejskich w Kijowie zainstalowano pierwszą w ZSRR dziecięcą radiostację krótkofalową. Przy urządzeniu stacji pracował najmłodszy amatorzy-radiowcy. Osiągnęli oni łączność z wieloma punktami w całym świecie. M. in. udało im się połączyć ze stacją krótkofalową na przylądku Schmidta, oddalonym od Kijowa o około 10 tys. km. (m)

R. SABATINI

KAPITAN BLOOD

Autoryzowany przekład H. Bukowskiej

— O takim najlepiej zapomnieć... dodała i zaraz zaczęła mówić o czym innym. Przyjazne uczucie, jakie umiała budzić we wszystkich, co się z nią zetknęli, wzmagało się u lorda Juliana ku końcowi podróży, aż zdarzył się wypadek, który zepsuł ten miły epizod w życiu lordowskiej mości.

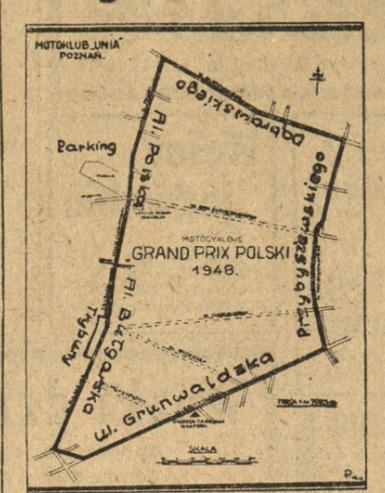
Powodem tego był oszalali wściekłości hiszpański admirał, na którego natknęli się w drugim dniu podróży, w połowie drogi poprzez zatokę Gona- ves. Kapitan „Royal Mary” nie dał się zastraszyć strzałami Don Miguela. Widząc przed sobą okazały galion hiszpański, przedstawiający tak znakomity cel, Anglik miał zamiar odpłacić mu pięknym za nadobne. Jeżeli ten Hiszpan, płynący pod flagą Kastylji, chce walki, to „Royal Mary” była gotowa uczynić zadość jego życzeniu. I być może, że dzień ten położyłby koniec bajecznej karierze Don Miguela de Espinosa, gdyby nie celny pocisk „Milagrosy”, który wpadł między zapas prochu, złożony pod pokładem na przedzie angielskiego okrętu. Wybuch, jaki nastąpił, wysadził w powietrze pół statku, zanim się jeszcze bitwa na dobre rozpoczęła. W jaki sposób i przez kogo zapas prochu został umieszczony w tym miejscu, nikt się nigdy nie dowiedział, a waleczny kapitan statku nie mógł zarządzić śledztwa w tej sprawie, bo zginął w wybuchu.

Zanim jeszcze załoga „Royal Mary” ochłonęła po śmierci kapitana i jednej trzeciej towarzyszy, Hiszpanie wpadli na chwilej się bezsilnie, okaleczony statek.

Na dole, w kabinie kapitana, dokąd zaprowadzono pannę Arabellę ze względu na niebezpieczeństwo, grożące na pokładzie, lord Julian starał się uspokoić ją i dodać jej odwagi zapewnieniami, że wszystko jeszcze obróci się na dobre. W tej właśnie chwili Don Miguel wchodził na pokład.

Sam lord Julian wcale nie był tak bardzo pewny siebie, o czym świadczyła twarz jego, niezwykle blada. Nie był on oczywiście tchórzem. Ale ten rodzaj walki na nieznanym żywiole i na drewnianym pudle, które w każ-

Grand Prix dzisiaj o godz. 15-tej

Wielki międzynarodowy wyścig motocyklowy odbędzie się dzisiaj o godz. 15. Poniziej zamieszczamy mapkę trasy wyścigu.

Rekord pracowitości

Niektórzy literaci odznaczają się wyjątkową pracowitością. Ale wyczyn, którego dokonała niedawno francuska pisarka Regina Camier, przeszedł chyba wszelkie granice. Napisała ona bowiem — jak donosi prasa paryska — cztero-aktową sztukę teatralną w przeciągu... jednej nocy. Tytuł sztuki brzmi: „Markiza Pompadour”. Regina Camier rozpoczęła swą twórczość literacką bardzo wczesnie, bo już w 11 roku życia. (m)

Nowe lekarstwo na cukrzycę

Jest to nowy preparat, na który, oprócz niezbędnej insuliny, składa się również szereg innych substancji. Chemiczna nazwa tego medykamentu brzmi „An.mono-cholina - insulina - hemochromagen”.

Preparat ten ma przynieść diabetokowi znacznie trwalszą ulgę, niż zwykła insulina, gdyż o wiele dłużej zachowuje swe lecznicze właściwości. Wystarczy tylko jeden zastrzyk na 24 godzin, podczas gdy insulinę trzeba zastrzykiwać czasem 4 razy w ciągu doby.

Tony Zale Zaleski zdobył ponownie tytuł mistrza świata wagi średniej, nokautując w 3 rundzie Rocky Graziano. Walce przyglądało się 25.000 widzów.

Mecz piłkarski o puchar Kaluży, rozegrany w Łodzi pomiędzy reprezentacjami Łodzi i Warszawy, zakończył się nieoczekiwanym zwycięstwem gospodarzy w stosunku 1:0 (0:0). Zwycięska bramka padła na 2 minuty przed końcem zawodów. Zdobył ją Urban z rzutu wolnego. W czasie meczu bramkarz drużyny warszawskiej Skromny doznał poważnej kontuzji głowy, tak że musiał zostać odwieziony do szpitala.

W dniu dzisiejszym w Bratysławie rozegrane zostanie międzynarodowe spotkanie piłkarskie Czechosłowacja — Węgry. Mecz ten prowadzić będzie polski sędzia międzynarodowy — mjr Szeneider.

Mistrzem piłkarskim Szwecji na rok 1948 została znana z występów w Polsce drużyna Norrkoeping, zwyciężając w decydującym spotkaniu FK Malmö w stosunku 2:1.

Eliminacje przedolimpijskie naszych lekkoatletów odbędą się w dniach 26 do 27 czerwca.

Międzynarodowy mecz piłkarski reprezentacji Holandii i Szwecji przyniósł zwycięstwo drużynie holenderskiej w stosunku 1:0 (1:0). Spotkaniu temu, które odbyło się w Amsterdamie, przyglądało się ponad 60.000 widzów. Niespodziewana porażka Szwedów była wynikiem niedyspozycji strzałowej ich kwintetu ofensywnego.

Piłkarze polscy przewidziani do ekipy olimpijskiej skoszaroni zostaną do 12 lipca na specjalnym obozie treningowym w Warszawie.

Na rewanżowych zawodach lekkoatletów Cracovii i Wysokoskolskiego w Brnie — Kielas w biegu na 5000 metrów mimo złego stanu biegni pobił swój rekord życiowy czasem 15 min 11 sek. W ramach zawodów miał odbyć się pojedynek Kielasa z Zatopkiem w biegu na 10 km. Zatepek jednak na zawody nie przybył.

W Łodzi odbyły się zawody motocyklowe o mistrzostwo ligi żużlowej z udziałem PKM (Warszawa), Klubu Motocyklowego (Leszno) i K.M. Tramwajarza (Łódź). W konkurencji drużynowej pierwsze miejsce zajął P.K.M. — 22 p., 2) L.K.M. (Leszno) — 19 p. 3) Tramwajarz (Łódź) — 9 p.

Czesi startują w Tour de Pologne

Czechosłowacja zawiadomiła P.Z. Kol., iż wbrew pierwotnemu projektowi kolarze czescy wezmą udział w wyścigu kolarskim „Tour de Pologne”.

— Proszę o pańską broń — rzekł krótko. — Lord Julian wahał się. Oczyma szukał panny Arabelli.

— Zdaje się, że nic innego nie możesz waść uczynić — powiedziała spokojnie dziewczyna, wobec czego wzruszył ramionami i usłuchał wezwania.

— Chodźcie wszyscy na mój statek — zaprosił ich Hiszpan.

Oczywiście musieli być posłuszni. Raz dlatego, że Don Miguel mógł ich zmusić, po wtóre nie mogli przecież pozostać na tonącym okręcie. Zabili więc tylko tak długo, dopóki Arabella nie pozbierała swoich sukienek i drobniaków, a lord Julian walizy.

O pozostałych przy życiu marynarzy okropnego wraku, który niegdyś był piękną fregatą „Royal Mary”, Hiszpanie wcale się nie troszczyli, pozostawiając ich własnemu losowi. Mogli się ratować na łódzie, a gdy się tam nie mieścili, mogli skakać do wody, która też dla wielu stała się grobem. Jeżeli Don Miguel zajął się losem panny Arabelli i lorda Juliana, to tylko dlatego, że widział w tym swoją korzyść. Z wielką uprzejmością zaprosił ich do swaj kabiny, pytając o ich nazwiska.

Lord Julian, jeszcze pod świeżym wrażeniem pełnych grozy scen, jakich był świadkiem, niechętnie wymienił nazwisko swoje i Arabelli, z kolei domagając się w sposób wyniosły nazwiska napastnika. Był w bardzo złym humorze, czując, że jeśli nie uczyni nic uwłaczającego jego honorowi w położeniu, w jakim się znalazł, to z drugiej strony nie uczynił też niczego, co by mu przyniosło zaszczyt. Nic by to nie szkodziło, gdyby świadkiem jego niezbyt bohaterkiego zachowania się nie była Arabella. Postanowił więc teraz podnieść się w jej oczach.

Dowiedziawszy się, że napastnik, Don Miguel de Espinosa, jest admirałem jego królewskiej mości katolickiego króla Hiszpanii, zdumiał się niezmiernie.

Jeżeli Hiszpania podnosi taki krzyk z powodu wybrzków nieodpowiedzialnego awanturnika, jakim był kapitan Blood, to cóż teraz Anglia miała powiedzieć?

— W takim razie powiedz mi parę słów, dlaczego postępujesz jak zwyczajny rozbójnik morski — rzekł wyniosło. — Spodziewam się, że zdajesz sobie sprawę ze skutków twojego postępowania, i że będziesz pociągnięty do odpowiedzialności za swój napad, za przelaną krew, za wyrządzoną szkodę i za gwałt zadany mojej osobie i tej pani.

(Ciąg dalszy nastąpi)

...gdy matka nie rozumie

...gdy tylko zrzędzi

...gdy kocha mądrze

W numerze 13 tygodnika dla kobiet

„Przyjaciółka”

Nakład 550.000 egz. — Cena 10 zł